

4. napirend

ELŐTERJESZTÉS
Kiszsidány Község
Önkormányzata Képviselő-testületének
2024. február 22-i nyílt ülésére

Tárgy: Kiszsidány Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának módosítása

Előterjesztő: Fucinné Dorner Anikó jegyző

Készítette: Horváthné Erdődi Annamária igazgatási ügyintéző

Tárgyalta: -

Tanácskozási joggal meghívott: -

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte: -

Törvényességi szempontból ellenőrizte: Fucinné Dorner Anikó jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban Ebktv.) 2021. július 1-jén hatályba lépő 64/B. § (1) bekezdése szerint a Kormány felhatalmazást kap, hogy rendeletben határozza meg a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) elkészítésének szempontjait és eljárását, a HEP felülvizsgálatának módját, és az elkészítésében részt vevőkkel szembeni követelményekre vonatkozó részletes szabályokat. Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése pedig előírja, hogy a HEP-et a törvény és a felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott szempontok és eljárásrend, valamint azok figyelembevételével a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutató alapján kell elkészíteni. A módszertani útmutató bemutatja a HEP szabályozási és stratégiai kereteit, meghatározza a HEP helyzetelemzésének tartalmi elemeit (és azokhoz segítségül példákat is felsorol), valamint az intézkedési terv sablonját, illetve a HEP-pel kapcsolatos egyeztetési és összehangolási kötelezettségeket. Továbbá tájékoztatást ad az Országos Esélyegyenlőségi Mentorhálózat tevékenységéről.

A módszertani útmutató alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezések 2021. július 1-től hatályosak. Alkalmazni az ezen időponttól esedékes HEP áttekintés és felülvizsgálat, illetve új HEP elkészítésekor szükséges.

Az Ebktv. 31. §-a rendelkezik arról, hogy

- Magyarország települési (község, város és fővárosi kerületek) önkormányzatainak ötévente, **öt évre szóló** HEP-t kell elfogadniuk, amelyet **kétévente felülvizsgálnak**.
- A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha hatályos HEP-el rendelkezik.

Fentiekre való tekintettel a 2018-ban elfogadott HEP-ek 2023-ig érvényesek, az új Programok 2023-2028. időtartamra keletkeznek.

Kérem a melléklet Programot jóváhagyni szíveskedjenek!

Horvátszidány, 2024. február 12.

Horváthné Erdődi Annamária
igazgatási ügyintéző

Kiszsídányi határozati javaslat:

**Kiszsídány Község Önkormányzata Képviselő-testületének
..../2024. (II.....) számú Képviselő-testületi határozata**

Kiszsídány Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Kiszsídány Község Önkormányzata 2023-2028. évre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját jóváhagyja.

Felelős: Bánó Zoltán polgármester

Fucinné Dorner Anikó jegyző

Határidő: azonnal

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

KISZSIDÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	78
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	79
1. A HEP IT részletei.....	79
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	79
Jövőképünk	80
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
3. Megvalósítás	84
3.1 A megvalósítás előkészítése	84
3.2 A megvalósítás folyamata	84
3.3 Monitoring és visszacsatolás	87
3.4 Nyilvánosság	87
3.6 Érvényesülés, módosítás	88
4. Elfogadás módja és dátuma	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Kiszsidány község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kiszsidány (németül: Roggendorf, horvátul: Lukindrof) község Vas megyében, a Kőszegi járás területén, Kőszegtől 10 km-re található. A település első írásos említése 1225-ből Terra Sydan alakban származik. Területén az Árpád korban földvár állt, sáncainak csekély maradványai láthatók. 1412-ben „Poss Chamazsydan al. nom. Rwkendorhaboritoribus destituta” néven szerepel oklevélben. A vár első ismert birtokosa a Csamasz család volt. 1430-ban a Garaiaké, később a Kanizsai, a Nádasdy és az Eszterházy családok váltották egymást a birtokosok sorában. A falut a középkorban általában Rokkendorf alakban említik. A 18. században a faluba németeket telepítettek és német jellegét később is megőrizte. A Horvátzsidányhoz közeli települést később magyarul Németzsidánynak nevezték. · Vályi András szerint "Német Zsidány, Rochendorf. Német falu Sopron Várm. földes Ura Hg. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és evangélikusok, fekszik Peresznyének szomszédságában, mellynek filiája; Sopronhoz 4, és Kőszeghez 1 mértföldnyire; hegyes határja 2 nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és pohánkát terem, bora savanyú, erdeje, legelője van." · Fényes Elek szerint "Német-Zsidány (Roggendorf), német falu, Sopron vmegyében, Kőszeghez 1 mfd., 152 evang., 120 kath. lak. Van 320 h. rétje, 40 h. szőlője, 400 hold urasági erdeje. Urbéri egész telek 17 1/8. F. u. h. Eszterházy." 1910-ben 303, túlnyomórészt német lakosa volt. Sopron vármegye Csepregi járásához tartozott. Leopold Berchtold későbbi külügyminiszter tulajdonában volt ekkor a település, aki házassága révén kapta a birtokot. A 19. században még 40 hold szőlőjét tartották nyilván, de borát savanyúnak ítélték.

A második világháború utáni német kitelepítések a községet megkímélték, de elszigeteltsége miatt fokozatosan elszorvadt. Lakosainak száma jelentősen visszaesett. 1946-ban hivatalosan a Kiszsidány nevet kapta. 1950-ben a Csepregi járás településeivel együtt Vas megyéhez csatolták.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Látnivalók:

Mária neve római katolikus templom: kis méretű, a főútnak a faluval átellenes oldalán álló templomát 1882-ben emelték, tornya a áll. A hajóknál keskenyebb enyhén ívelt keletről sekrestye kapcsolódik. Előtte egy található.

homlokzat előtt
szentélyhez
kis Mária-szobor

Evangélikus harangláb

Forrás

A falu szélén található forrás jó minőségű vizét ma is sokan fogyasztják. A forráshoz kapcsolódó élő hagyomány, a

Pünkösöd szombatján lezajló „Forráskút-rámolás”, melynek keretében a legényeket avatják. A legényavatást követően a tél folyamán kerül sor a „Beborotválás” ünnepére, amikor férfivá avatják őket.

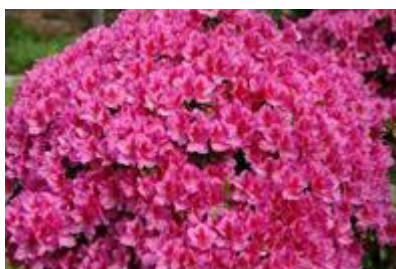
Az evangélikus imaház 2019-ben újult meg, a kőszegi evangélikus egyház tulajdona. Az emeleten zárandokszálláshely is kialakításra került.

2022-ben került bővítésre és felújításra a faluház, mely minden rendezvény helyszíne. Kis lélekszámú település Kiszsidány, viszont annál gazdagabb programokban, melyet a nemzetiségi és a települési önkormányzat közösen szervez.

Rododendron gyűjtemény: magántulajdonban lévő, minden év májusában látogatható.

A település bemutatása lakónépesség, állandó népesség, öregedési index, belföldi bevándorlások, természetes szaporodás tekintetében.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	86	bázis év
2017	86	100,00%
2018	80	93,02%
2019	83	103,75%
2020	83	100,00%
2021	81	97,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség Kiszsidányban csökkenő tendenciát mutat a grafikonok alapján. Azonban a KSH adatai szerint 2021-től folyamatosan növekedő tendencia mutatható ki.

A nők a lakosság 55,67 %-át teszik ki, dominánsan a gyermekek és a 65 év felettek körében. Látszik azonban a táblázatokból, hogy a 18-59 éves korosztály teszi ki a népesség nagy számát mindkét nemcsoportban.

0-14 éves korú állandó lakosok száma összevetve a 65 év feletti állandó lakosok számával megállapítható, hogy 240,00%-os az öregedési index, ami nyilván kis létszámú település esetén szembetűnőbb, hiszen a 24 időse jut 10 gyermek.

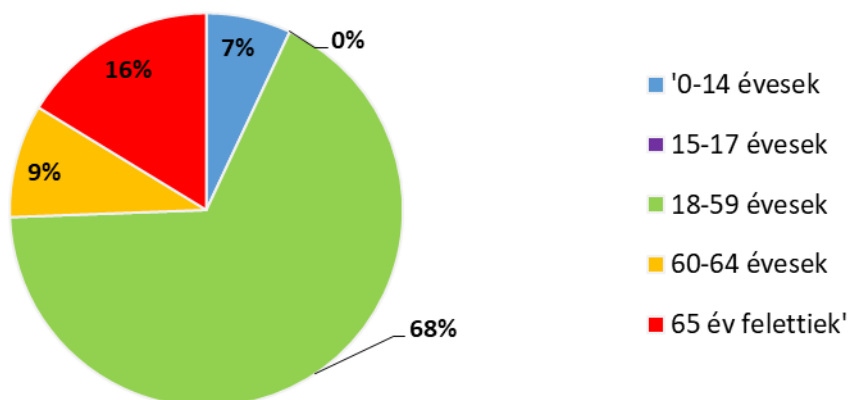

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

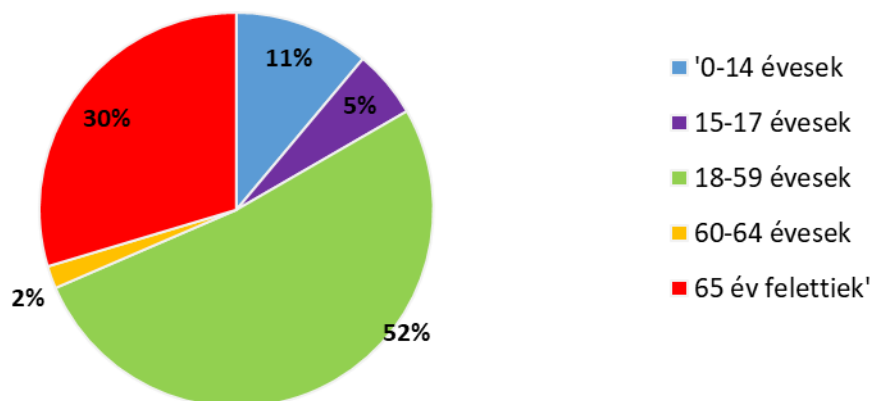
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	43	54	97	44,33%	55,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	2,06%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	3	6	9	3,09%	6,19%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	0	3	3	0,00%	3,09%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	29	28	57	29,90%	28,87%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	4	1	5	4,12%	1,03%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	7	16	23	7,22%	16,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

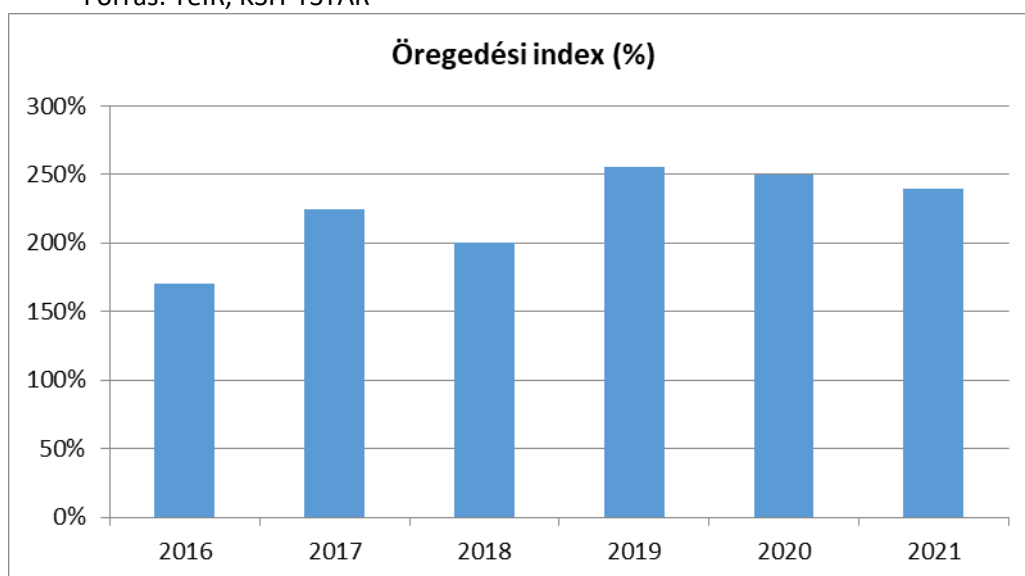

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	17	10	170,00%
2017	18	8	225,00%
2018	18	9	200,00%
2019	23	9	255,56%
2020	25	10	250,00%
2021	24	10	240,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	11,56
2017	11,63
2018	-36,14
2019	61,35
2020	36,14
2021	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás és a bevándorlások tekintetében sem túl kedvező a helyzet. Az állandó jellegű odavándorlások számában, valamint az elvándorlások számában is csökkenés tapasztalható évről-évre. Azonban az elvándorlások száma korábban jóval nagyobb volt, mint a bevándorlásoké, így a település lakossága fogy.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-11,56
2017	-11,63
2018	-24,10
2019	0,00
2020	0,00
2021	-36,59

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Kiszsídaný község az első Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2013. évben fogadta el. Feladatunk a településünkön lévő esélyegyenlőség szempontjából megcélzott célcsoportokra vonatkozó adatok összegyűjtése, elemzése, összehasonlítása megyei országos adatokkal. Feladatunk továbbá, hogy a helyzetfelmérés adataiból intézkedési tervet készítsünk, amely segítségével biztosíthatjuk az esélyegyenlőség szempontjából fókuszban lévő csoportok felzárkózását, hátrányaik csökkentését-megszüntetését, mind az oktatás, lakhatás, foglalkoztatottság, szociális és egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés területén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kiszsídaný település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének rendeletei és szabályzatai:
- mindenkorú Költségvetési rendelet
- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2014 (X.18.) önkormányzati rendelete Horvátzsidány község Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról
- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2014. (XI.12.) önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról
- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2015.(XI.17.) önkormányzati rendelete a helyi civil szervezetek, alapítványok, egyházak pénzügyi támogatásáról
- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2016. (IX.28.) számú önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátási körzetekről
- Kiszsidány Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2018. (XI. 13.) önkormányzati rendelete Kiszsidány község településképp védelméről
- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2018. (XI. 13.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások és szociális szolgáltatások helyi szabályairól
- Kiszsidány Község Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2009. (II. 17.) önkormányzati rendelete a falugondnoki szolgálatról
- Kiszsidány Község Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2021. (IX.1.) önkormányzati rendelete a gyermekjóléti alapellátásokról, a természetbeni ellátásokról és a személyes gondoskodásról
- Kiszsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2021. (XII. 16.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kőszeg Város Önkormányzata a fenntartó a Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde Horvátzsidányi Tagóvodája, valamint a Horvátzsidányi Tücsök Bölcsőde tekintetében, ahova a kiszsidányi gyermekek is járnak. A körzeti általános iskola a Sárvári Tankerületi Központhoz tartozik, és a Bersek József Általános Iskola Horvátzsidányi Tagiskolájaként működik. Kiszsidány község Önkormányzata feladat-ellátási szerződést kötött Kőszeg Város Önkormányzatával a Kőszegi Szociális Gondozási Központ által ellátott szociális feladatokra. Az állami támogatáson felül a feladat-ellátási szerződés szerint történik a hozzájárulás pénzügyi rendezése. Az önkormányzat az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja Kőszegen keresztül:

- családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás,
- idősek nappali ellátását (Nappali melegező)

Szakosított ellátásként – átmeneti elhelyezést nyújtó intézményt (Időskorúak Gondozóháza, Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye) nyújt.

Kiszsidiány Község Önkormányzata biztosítja:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás (Horvátzsidánnyal közösen),
- falugondnoki szolgálat.

A kötelező alapellátás feladatainak biztosítása tekintetében a község teljes közigazgatási területe egy ellátási körzetet képez.

A szociális szolgáltatások iránti kérelmet a Kőszegi Szociális Gondozási Központba kell benyújtani a polgármesternek címezve. A szociális szolgáltatások megállapításának jogát a Képviselő-testület a polgármesterre ruházza át. A szociális szolgáltatási formák igénybevételének megkezdésekor a megállapodást az intézmény vezetője köti meg az ellátást igénybe vevővel, illetőleg törvényes képviselőjével.

A Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde, a Bersek József Általános Iskola Pedagógia Programjában rendelkezik az esélyegyenlőségről. A tagóvodában és az iskolában is a nemzetiségi nevelés fontos szerepet tölt be, melyhez igazodik a program.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Népszámlálás éve	2022				
Település, járás, vármegye, régió	Kiszsidiány				
Települési adatok, népesség	Nemek	Korcsoport	Állampolgárság	Vallás	Német nemzetiségű
Mindösszesen	90	90	90	90	55

2011					
Kiszsidiány					
Nemek	Korcsoport	Állampolgárság	Vallás	Német nemzetiségű	
85	85	85	85	43	

2001					
Kiszsidiány					
Nemek	Korcsoport	Állampolgárság	Vallás	Német nemzetiségű	
102	102	102	102	7	

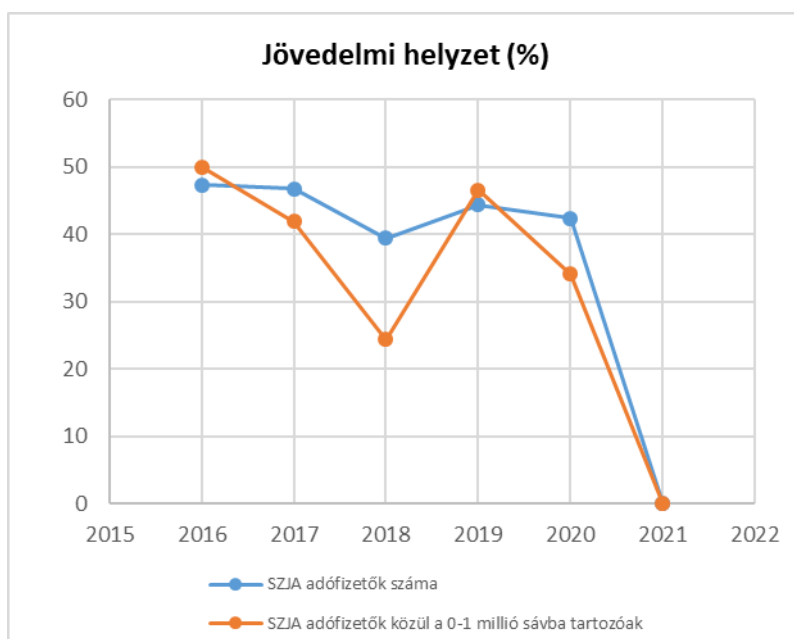
A 2022-es népszámlálási adatok szerint a lakónépesség 61 %-a német nemzetiségű. A lakosság nagy része beszéli a nyelvet a mindennapokban, baráti társaságokban is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	47,31	50,00
2017	46,74	41,86
2018	39,36	24,32
2019	44,33	46,51
2020	42,31	34,09
2021	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élők jövedelmi és vagyoni helyzete az országos átlagot tekintve átlag feletti, ez Ausztria közelségének, az ottani munkaerőpiacnak köszönhető.

Kiszsidányban szegregált, mélyszegénységben élő, elszigetelt telep nincs.

A szegénységben élő, veszélyeztetett családok problémáinak hátterében a munkanélküliség, esetenként az iskolázottság hiánya áll.

A település önkormányzata lehetőségeihez mérten igyekszik segítséget nyújtani az arra rászoruló családoknak. Az önkormányzat által adható támogatásokat Kiszsidány község Önkormányzata Képviselő-testületének rendeletei szabályozzák.

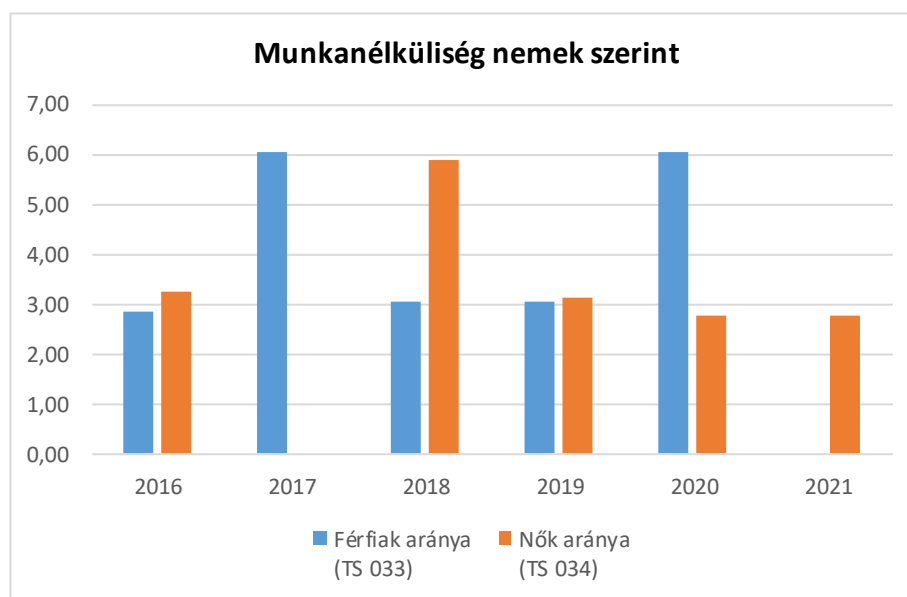
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,86	3,23	3,05%
2017	6,06	0,00	3,03%
2018	3,03	5,88	4,46%
2019	3,03	3,13	3,08%
2020	6,06	2,78	4,42%
2021	0,00	2,78	1,39%

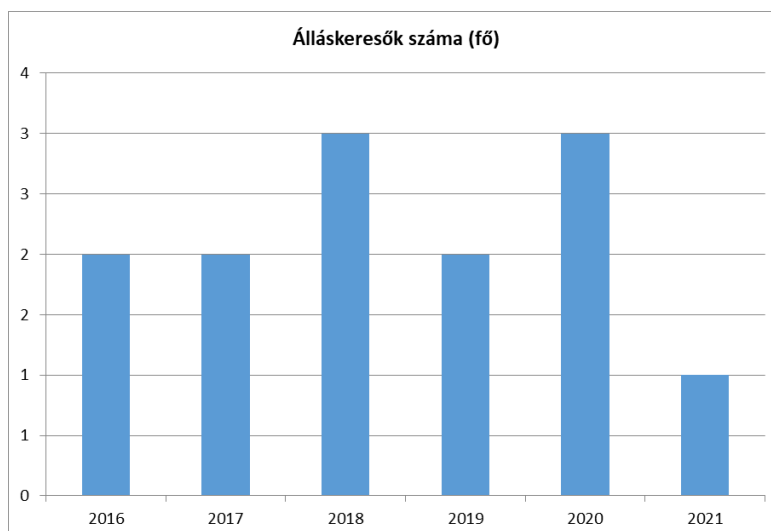
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

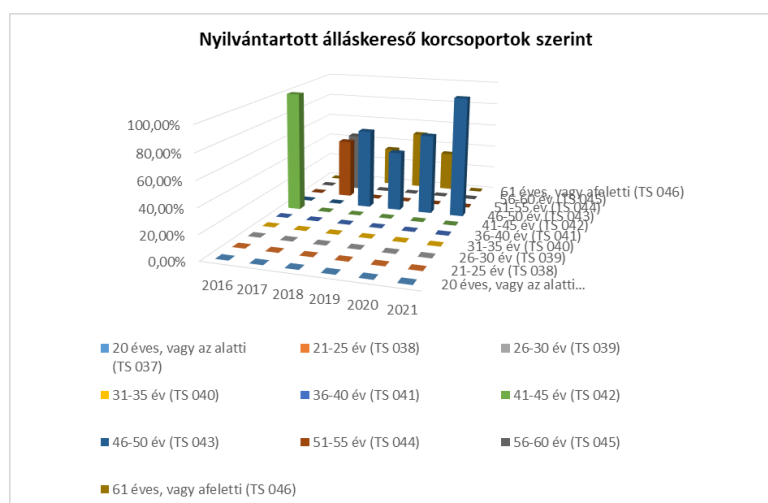

A táblázat adatait tekintve megállapítható, hogy Kiszidányban a munkanélküliségi ráta alacsony, az utóbbi években mindig 4 % alatt maradt. Az adatok az országos, régiós, megyei és kistérségi ráta értéke alatt maradnak. A munkanélkülieken belül a nemek megoszlási aránya változó.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	2	2	3	2	3	1
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	2,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	66,67%	50,00%	66,67%	100,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	33,33%	50,00%	33,33%	0,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

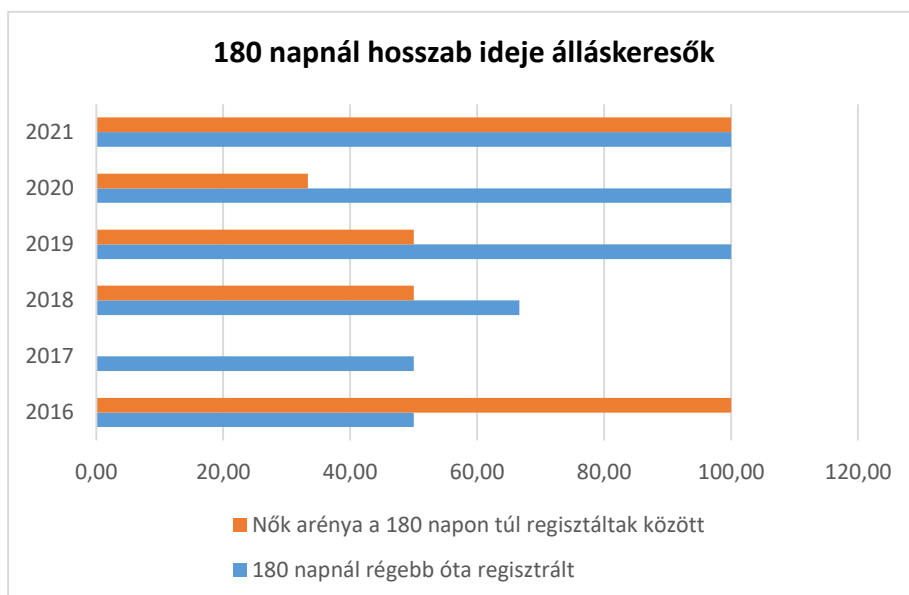
A munkanélküliségi ráta alakulásánál a korcsoportok szerinti megoszlásban a 41-45 éves korosztályban 2, 46-50 éves korosztályban és az 51-61 év közöttiekénél van 1-1 személy, azonban évente 1-3 főnél több munkanélküli nem volt a vizsgált 6 évben.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állásskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állásskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	50,00	100,00
2017	50,00	0,00
2018	66,67	50,00
2019	100,00	50,00
2020	100,00	33,33
2021	100,00	100,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat és a diagram adataiból megfigyelhető a regisztrált munkanélküliek körében kb 50%-os a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya, illetve, ahol 1 fő munkanélküli van, ott 100%.

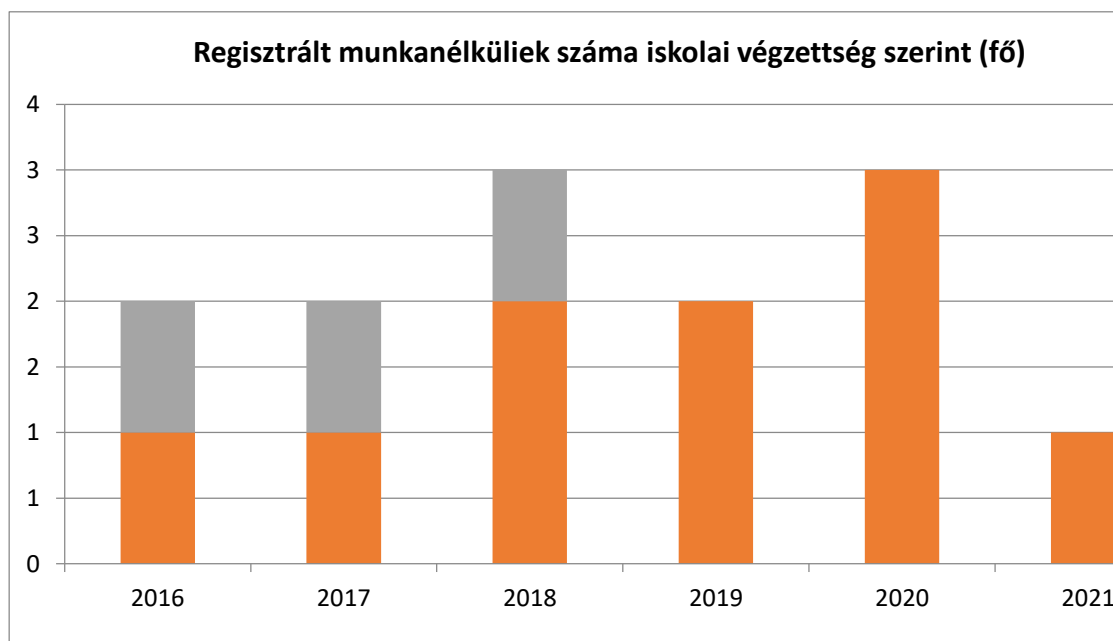

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	2	0	0,00%	1	50,00%	1	50,00%
2017	2	0	0,00%	1	50,00%	1	50,00%
2018	3	0	0,00%	2	66,67%	1	33,33%
2019	2	0	0,00%	2	100,00%	0	0,00%
2020	3	0	0,00%	3	100,00%	0	0,00%
2021	1	0	0,00%	1	100,00%	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

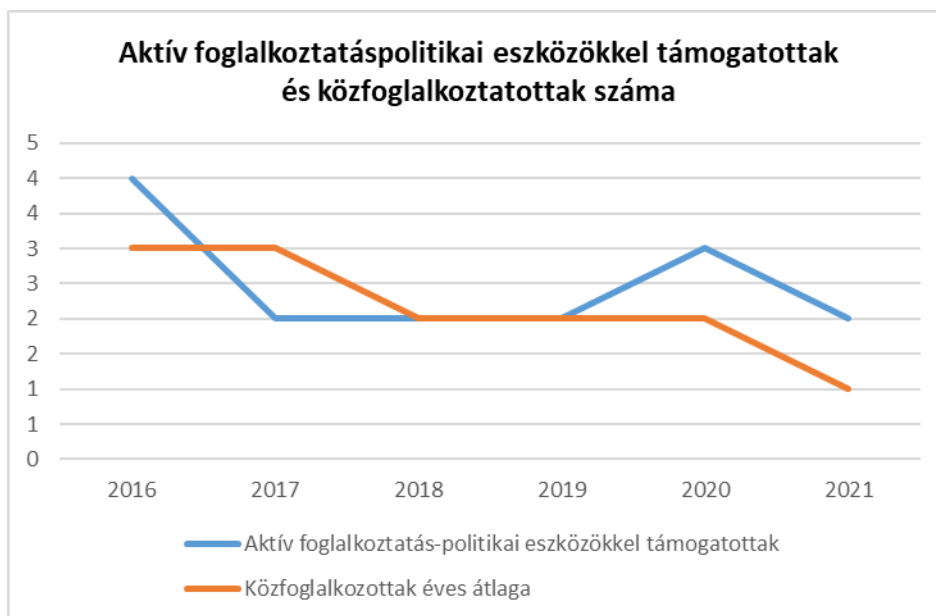
A táblázat adatai egyértelműen mutatják, hogy az általános iskolát végzettek a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)		
Év	Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	4	3
2017	2	3
2018	2	2
2019	2	2
2020	3	2
2021	2	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatásba bevonni az aktív korúak ellátására jogosult személyeket, ezzel is segítve megélhetésüket, valamint a munkaerőpiacra való visszatérésüket. A közfoglalkoztatásban elvégezendő feladatok többnyire parkfenntartási, köztisztasági feladatok, illegális személtlerakók felszámolása, zöldterületek rendben tartása stb. feladat.

Az érvényben lévő jogszabályok szerint bizonyos szabálysértések miatt kirótt pénzbírságok közérdekű munkával megválthatóak, ezt a település önkormányzata biztosítani tudja.

A közfoglalkoztatás keretében az önkormányzatnak a regisztrált álláskereső foglalkoztatására van lehetősége, amely kedvező egyrészt a munkavállalónak, másrészt kedvező a településnek is, hisz a közfoglalkoztatott munkája nyomán szépül a település.

Olykor azonban nehézségekkel is számolni kell. A különböző elvégezhető tevékenységek összhangja nem feltétlenül biztosítható. A gondot az általános közfoglalkoztatási problémák jelentik, vagyis a közfoglalkoztatásba bevont személyek alacsony iskolai végzettsége, sok esetben az érintett személyek elavult szakmákra vonatkozó képzettséggel rendelkeznek. A gyermeket vállaló nők ismételt munkába állásuk esetében elhelyezkedési nehézségekkel küzdenek, a pályakezdők számára – gyakorlat hiányában – kevés elhelyezkedési lehetőséggel számolhatnak, s közfoglalkoztatásuk is több odafigyelést igényel. A közfoglalkoztatásban részt vevők nagy része hosszú évek óta munkanélküli és kevésbé motivált. A program hatékonyságát csökkenti a részt vevők nem kellő hozzáállása. A piaci feltételekhez képest az alul motiváltság következtében a munkavégzés hatékonysága 60-70% körül mozog.

A foglalkoztatáspolitikában az aktív eszközökkel támogatottak számához viszonyítottan nagyon jó a közfoglalkoztatásba bevont személyek száma.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A község lakossága számára fontos lenne olyan ismertető anyagok készítése, lakossági tájékoztató fórumok, valamint más típusú programok, rendezvények támogatása, segítése, melyek előmozdíthatják az esélyegyenlőségi program célcsoportját jelentő emberek kedvezőbb társadalmi integrációját. Az önkormányzat támogatná továbbá a jogsértésekkel szembeni fellépés

lehetőségeire vonatkozó, mindennemű tájékoztatási lehetőséget, valamint saját eszközeivel (önkormányzati hirdetőtábla stb.) népszerűsíteni azokat. A megvalósítás a tervezési ciklusban folyamatosan az éves költségvetés keretein belül – a pénzügyi lehetőségek függvényében – lenne lehetséges.

Kiszsidányban és a környéken is a munkalehetőségek száma kevés. Az önkormányzat fenntartásában nincs intézmény. A településen nincs óvoda, iskola, Horvátzsídányba járnak a gyerekek.

Kiszsidány aktív korú lakosságának jelentős része a közösségi közlekedés eszközeivel könnyen megközelíthető és elérhető nagyobb munkaerő-piacot biztosító településeken találja meg a megélhetését biztosító munkahelyet, így például Kőszegen, Szombathelyen, Csepregen, Bükön, Peresznyén, Zsirán és nem utolsósorban Ausztria közelségének és az ottani munkaerőpiacnak köszönhetően Ausztriában.

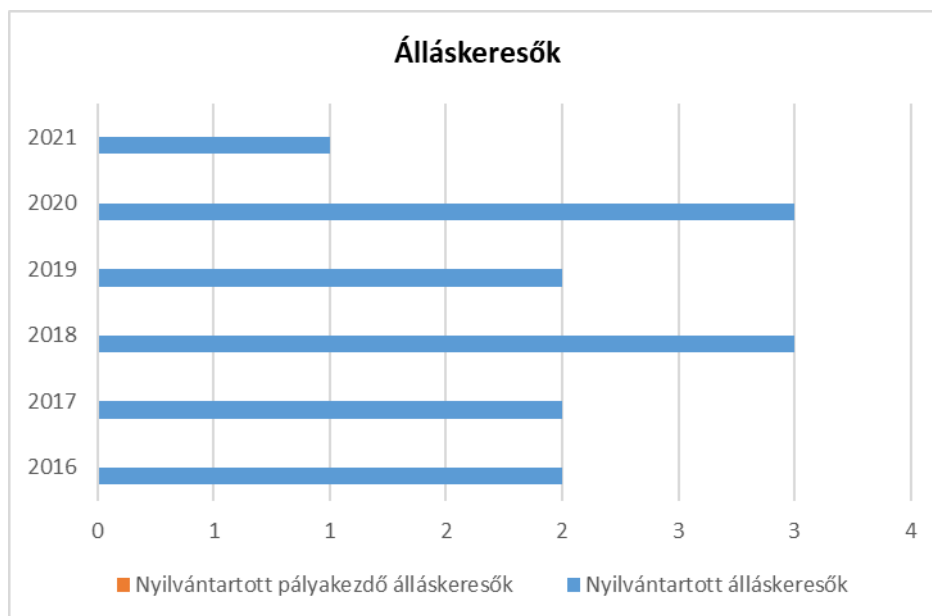
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen a fiatalok foglalkoztatását, az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok, képzések, továbbképzések nincsenek. Ezen lehetőségek szintén csak a környező nagyobb településeken, városokban érhetőek el, többnyire a járási hivatalok foglalkoztatási szervein, valamint magukon a középiskolákon keresztül.

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy a fiatalok elhelyezkedését segítő intézkedéseknek köszönhetően, a fiatalok adómentessége miatt, Kiszsidányban nincs pályakezdő álláskereső, mindenki el tud helyezkedni.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	2	0
2017	2	0
2018	3	0
2019	2	0
2020	3	0
2021	1	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen középfokú oktatási intézmény nem működik, de közösségi közlekedés eszközeivel – helyközi járatú autóbusz, Kőszeg-Szombathely között közlekedő vonat – elérhetők a térség intézményei, ahol a munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek, szakképzéshez, felnőttképzéshez hozzá lehet férni.

A település részt vett korábban több foglalkoztatási programban is. Lehetőségeihez mérten megragad minden ilyen lehetőséget.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Népszámlálás éve		2022	2011	2001
Település, járás, vármegye, régió	Települési adatok, népesség			
Kiszsidiány	Nemzetiség	90	85	102
	· Hazai nemzetiségű	58	44	8
	· Cigány (roma) nemzetiségű	0	0	0

A településen nincsenek mélyszegénységben élők és a népszámlálás adatai szerint romák sincsenek.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Elmondható, hogy Kiszsidiányban a foglalkoztatás területén az elhelyezkedni kívánó lakosságot semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem éri, inkább a segítő szándék a jellemző. Ez azonban már nem helytálló kijelentés, ha azt vizsgáljuk, hogy érvényesül-e az esélyegyenlőség a városon – például Kőszegen, Szombathelyen – elhelyezkedni akarók esetében. Mint minden kistépülésen élő, a kiszsidiányi lakosság is szembesül azon problémával, hogy a helyben foglalkoztatás jóval

kedvezőbb a munkáltatóknak, s éppen ezért sok esetben nem a szakmai tudás, rátermettség az, ami dominál egy-egy álláspályázatnál. A közösségi közlekedés Kiszidányban kedvezőnek mondható, ennek ellenére annak fejlesztésére mindig szükség van.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

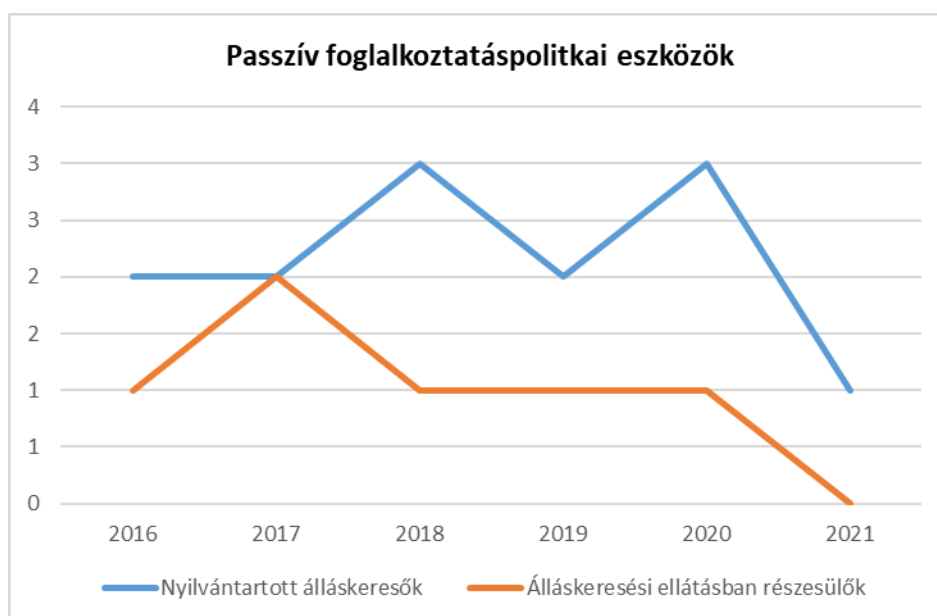
A településen rendelkezésre áll könyvtár, mely a megyei könyvtárnak fiókkönyvtára. Itt találhatóak olyan könyvek, melyek segítik a digitális világban való eligazodást és rendelkezésre áll egy db asztali számítógép, melyet könyvtári nyitvatartási időben bárki igénybe vehet.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőek ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresőek száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	2	3,39%	1	50,00%
2017	2	3,33%	2	100,00%
2018	3	5,66%	1	33,33%
2019	2	3,92%	1	50,00%
2020	3	6,25%	1	33,33%
2021	1	2,13%	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

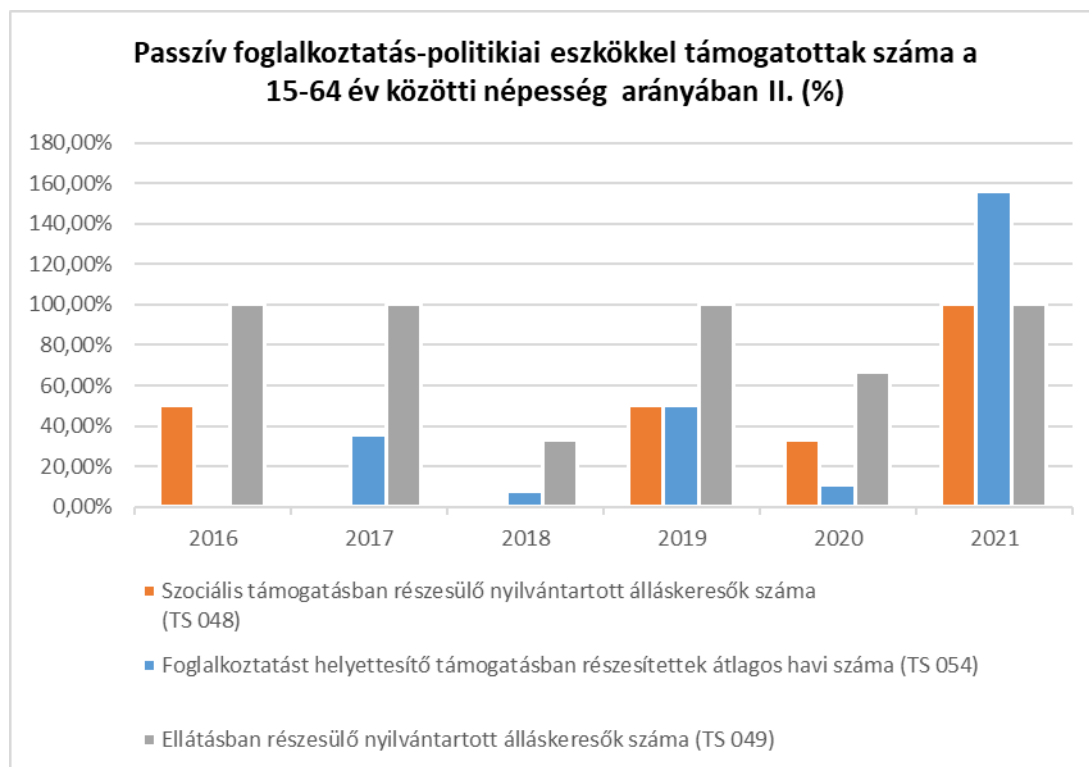

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	50,00%	0	0,00%	2	100,00%
2017	0	0,00%	1	35,50%	2	100,00%
2018	0	0,00%	0	8,00%	1	33,33%
2019	1	50,00%	1	50,00%	2	100,00%
2020	1	33,33%	0	11,00%	2	66,67%
2021	1	100,00%	2	156,00%	1	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást rendszeresen igénybe veszik az arra rászoruló személyek, számuk az elmúlt években nem számottevő.

Összességében megállapítható, hogy a munkaerő-piaci sikertelenség okai a településen:

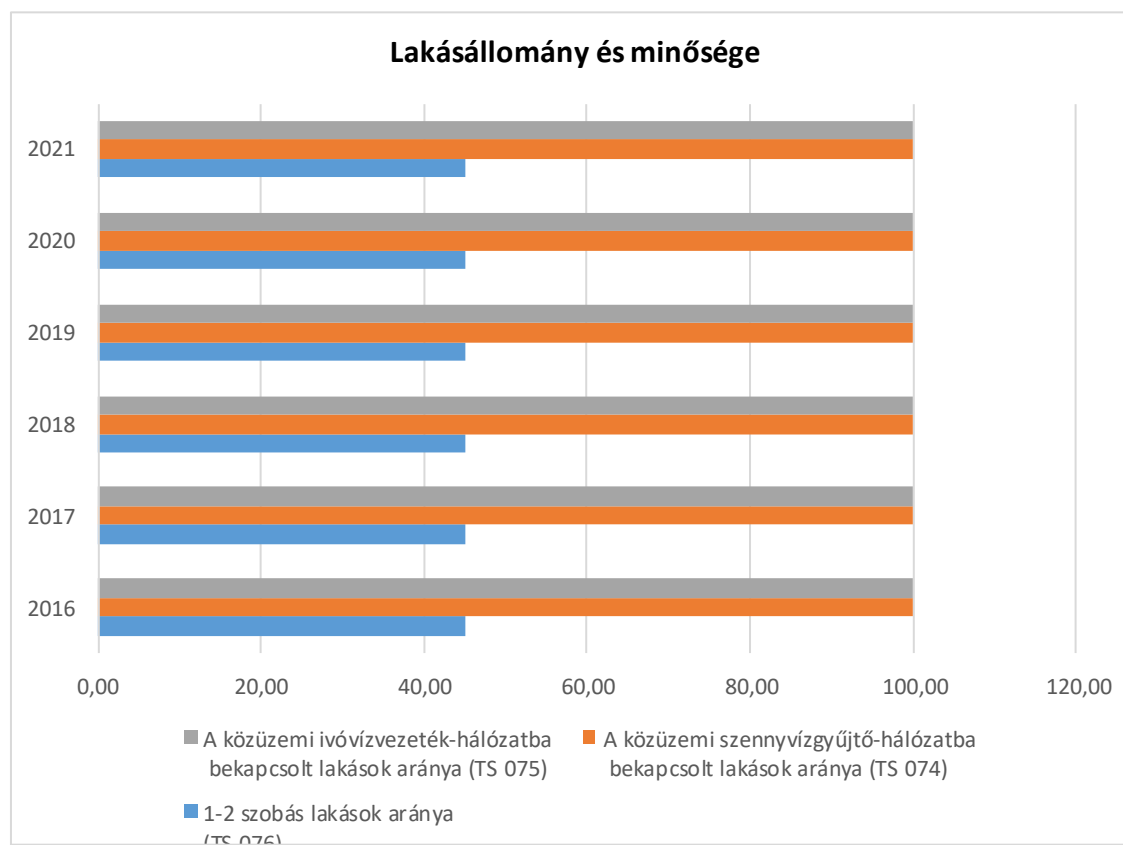
- alul illetve túliskolázottság,
- 50 év feletti kor motiváltság hiánya ,
- munkahelyektől való távolság,
- bejárás költségei,
- pályakezdők gyakorlat nélkül.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	40	0	0,00	45,00	100,00	100,00
2017	40	0	0,00	45,00	100,00	100,00
2018	40	0	0,00	45,00	100,00	100,00
2019	40	0	0,00	45,00	100,00	100,00
2020	40	0	0,00	45,00	100,00	100,00
2021	40	0	0,00	45,00	100,00	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

Kiszsidiány Önkormányzatának nem áll rendelkezésre bérlakás.

b) szociális lakhatás

Hajléktalan személyről nincs az Önkormányzatnak tudomása. Azonban a felnőtt korúakra vonatkozó szociális gondolkodás helyi szabályairól szóló többszörösen módosított 7/2008. (V.15.) számú önkormányzati rendelet szerint a hajléktalan személyek átmeneti elhelyezését, a Szociális Gondozási Központ részeként működő Hajléktalanok Átmeneti Szállása (Kőszeg, Sáncárok u. 36.) biztosítja.

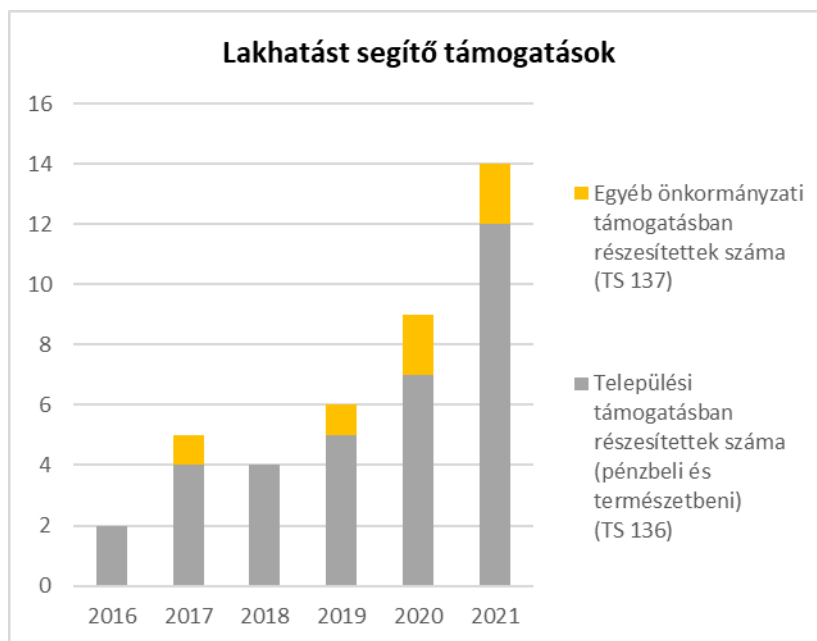
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs a településen egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	2	0
2017	4	1
2018	4	0
2019	5	1
2020	7	2
2021	12	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kiszsírányban a lakhatást segítő támogatások közül a felnőtt korúakra vonatkozó szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló többszörösen módosított 7/2008.(V.10.) számú rendelet módosításáról szóló rendeletben foglaltak szerinti lakásfenntartási támogatásban tudta részesíteni az arra rászorulókat az önkormányzat. Ezen ellátási forma megszűnt.

e) eladósodottság

Eladósodottság tekintetében nem állnak rendelkezésre adatok, de településünkön nem jellemző az eladósodottság.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kiszsírány településszerkezetére a tanyavilág nem jellemző.

A település teljes belterülete ivóvíz-, szennyvíz, villamos energia, földgáz és telekommunikációs hálózattal ellátott, a szolgáltatások a lakosság számára elérhetőek. Az úthálózat aszfaltozott, többnyire jó minőségű.

A település Vas megyében Horvátsírány és Csepreg között helyezkedik el. A Sárvárról, Csepregből Kőszegre közlekedő autóbuszok áthaladnak a településen.

Jelentősebb foglalkoztatási lehetőségek Bük, Csepreg Kőszeg távlatokban érhetőek el. Vonatközlekedés legközelebb Kőszegen – 10 km – vehető igénybe.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A szegregátum olyan egybefüggő lakóterület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt; szegregátum alkothat egy önálló településrészt, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Szegregációval veszélyeztetett terület az olyan egybefüggő lakóterület, amelyen a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatóak, és közösségi beavatkozás nélkül előre vetíthető a szélsőséges társadalmi helyzet kialakulása.

Kiszsídanban sem szegregált, mélyszegénységben élő, elszigetelt telepek, sem pedig szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Kiszsídanban sem szegregált, mélyszegénységben élő, elszigetelt telepek, sem pedig szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Kiszsídanban sem szegregált, mélyszegénységben élő, elszigetelt telepek, sem pedig szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	0	0,00
2017	0	0	0	0	1	0,00
2018	0	0	0	0	1	0,00
2019	0	0	0	0	2	0,00
2020	0	0	0	0	2	0,00
2021	0	0	0	0	2	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen felnőttek és gyermekek részére szervezett gyermek és háziorvosi szolgálat nincs, ezt mutatják is a statisztikai adatok. A horvátzsídanban körzeti orvos látja el a szolgáltatást Horvátzsídanban, de házhoz hívható szükség esetén. A különböző szakrendelések – mint bőrgyógyászat, szemészet, ideggyógyászat, nőgyógyászat, fizioterápia – Kőszegen, Csepregen, Szombathelyen érhetők el.

A közgyógyellátási igazolványok száma magába foglalja az alanyi jogon, normatív és méltányossági jogon kiadott igazolványokat is. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási-támogatásba befogadott gyógyító ellátásokra: járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyszerekre – ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő, tb támogatott tápszereket is – a gyógyszerkeret erejéig, egyes, külön a biztonságos és gazdaságos gyógyszer – és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszáblázó eszközöket is, a gyógyászati segédeszközök javítására és kölcsönzésére

a közfinanszírozás alapjául elfogadott ár erejéig, továbbá, az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra a közfinanszírozás alapjául elfogadott ár erejéig (pl. gyógyfürdő ellátás).

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosi, mely egyben az iskolaorvosi szolgálatot is ellátja, a fogorvosi és védőnői szolgálat a gyermekek illetve a felnőttek körében is a kötelező szűréseket elvégzi. A védőnő havi rendszerességgel végez szűrővizsgálatokat az iskolában és az óvodában egyaránt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Speciális rehabilitációs vagy gyógypedagógiai intézmény nem működik, azonban az arra rászoruló gyermekek számára az iskola és óvoda keretein belül lehetőség van egyéni fejlesztésre. Az iskola rendelkezik gyógypedagógusi végzettségű tanítóval, illetve a logopédusi és mozgásfejlesztő pedagógusi teendőket Kőszegről a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kőszegi Tagintézménye látja el helyben. Kőszegen a Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézményben működik kifejezetten a beszédhibával, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeknek iskolarendszerben működő általános iskola illetve szakiskola, ahol többféle szakmát szerezhetnek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Horvátzsidányban a Just Food Kft. látja el a bölcsődei, óvodai, iskolai és szociális étkeztetést. Innen hozzák Kiszsidányba is az ételt. Az étrend kialakításánál figyelembe veszik az érvényben lévő jogszabályi előírásokat valamint ajánlásokat. Sok zöldség, gyümölcs szerepel az étrendben, az édesítőszeres és a só használatát mérséklék. Lehetőség van diabetikus, allergénmentes táplálkozásra is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kiszsidányban sportegyesület nem működik. Horvátzsidányban több egyesület, csoport, szervezet működik, melyek lehetőséget biztosítanak a fiatalabb és az idősebb korosztály részére is, hogy mozoghassanak, sportolhassanak:

- labdarúgás,
- horvát néptánc felnőtteknek, gyerekeknek,
- ping-pong,
- akrobatikus rock and roll,
- capoeira
- jóga,
- zumba
- túrázás
- lovaglás
- modern tánc gyerekeknek.

Azon mozogni, sportolni vágyó lakosság részére, akik helyben nem találják meg a számukra megfelelő programokat, azok – Kőszeg közelségének köszönhetően – az ottani sportegyesületek által kínált lehetőségeket is igénybe tudják venni.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kiszsídány község Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó ellátások körében szociális alapszolgáltatásként a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást, idősek nappali ellátását (Idősek Klubja, Nappali melegedő); szakosított ellátásként átmeneti elhelyezést nyújtó intézményt (Időskorúak Gondozóháza – Kőszeg, Dózsa Gy. u. 24., Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye – Kőszeg, Sáncárok u. 36.) nyújt. A szociális szolgáltatásokat a feladat-ellátási szerződés keretében biztosítja az önkormányzat Kőszeg Város Önkormányzata fenntartásában működő Szociális Gondozási Központ útján. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes. A szociális szolgáltatások iránti kérelmet a Kőszegi Szociális Gondozási Központ Horvátzsídányi Idősek Klubjához kell benyújtani a polgármesternek címezve. A szociális szolgáltatások megállapításának jogát a Képviselő-testület a polgármesterre ruházza át. A szociális szolgáltatási formák igénybevételének megkezdésekor a megállapodást az intézmény vezetője köti meg az ellátást igénybe vevővel, illetőleg törvényes képviselőjével.

Ezen felül az étkeztetést, házi segítségnyújtást, falugondnoki szolgálatot az Önkormányzat szervezi meg.

Az étkeztetést a Just Food Kft.-vel végzi, horvátzsídányi főzőkonyhával.

A házi segítségnyújtásban 1 fő szakalkalmazott dolgozik, illetve a falugondnok az önkormányzat alkalmazottja.

A kérelmezési eljárás hasonló az előzőben leírtakhoz.

g) drogreprevenációs szolgáltatások;

Településünkön nincsen elérhető drogreprevenációs szolgáltatás, de a Kőszegi Rendőrkapitányságon keresztül szervezhető, amennyiben a település szükségesnek látja.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtása során a településen nem történt. A Közös Önkormányzati Hivatal és a különböző intézmények dolgozói munkájuk során egyaránt szem előtt tartják az egyenlő bánásmód elvét, a hátrányos megkülönböztetés mellőzését.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A mindenkor helyi szociális rendelet hivatott szabályozni a szociális ellátások igénybevételeinek lehetőségeit.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	59	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet a helyi közművelődési intézményben szerveződik, amit 2022-ben bővítettek és újítottak fel. Másik fontos színter a település éltében a Forrás körül megépült rendezvényter, játszótér.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi élet szervezésében az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat és a Római Katolikus Egyházközség az, mely többnyire főleg vallási területen, de meghatározó jelentőségű. Évente megrendezésre kerülő programok a hagyományos farsangi disznóvágás, beborotválás, Forrás-rámolás, falunap, idősök napja valamint a falukarácsony.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A lakosság lehetőségeihez mérten törekszik a gyermekek, idősök, rászorulóknak támogatására, nem csak helyi szinten. A helyben élők gyakran adományoznak ruházatot, bútorokat, alkalmanként élelmiszert valamint pénzt is a különféle adománygyűjtési akciók kapcsán.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A 2022-es népszámlálási adatok szerint a lakónépesség 61 %-a német nemzetiségű. A lakosság nagy része beszéli a nyelvet a mindennapokban, baráti társaságokban is. A Német Nemzetiségi Önkormányzat Kiszsidány kiemelten kezeli a nyelv megőrzését, a kulturális hagyományok életben tartását a gasztronómia, a helyi szokások tekintetében is.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság kezdeményezésére és belső indíttatásra létrehozták a Kiszsidányi Tiszta Forrás Hagyományörző, Természetvédő és Kulturális Egyesületet. Az egyesület célja Kiszsidány község hagyományinak megőrzése, elsősorban a „Forrásrámolás” és a „Beborotválás” hagyományának továbbvitele, feledésbe merült hagyományok felkutatása és újra élővé tétele. A település természeti értékeinek felkutatása, óvása – a Kiszsidányi Forrás tisztaságának védelme, környezetének fejlesztése. Kulturális rendezvények szervezése és lebonyolítása. Táborozások szervezése – első sorban az ifjúság részére.

Minden évben megszervezik ezen felül a Forrás és a település körül a szemétszedést, hogy tisztán tartsák a környezetet.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkéntes munka ritkán, csak a helyben meghirdetett társadalmi munkák alkalmával van.	Önkéntes munka kiterjesztése, a fiatalok ösztönzése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	43	54	97	44,33%	55,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	2,06%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	3	6	9	3,09%	6,19%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	0	3	3	0,00%	3,09%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Demográfiai adatok szerint a településen a nők 10%-al többen vannak, mint a férfiak, így a gyermekek száma is 0-14 éves korban a lányok javára 50 %-al magasabb.

A településen a gyermekek helyzetét tekintve megfelelő az ellátások biztosítása, mivel Horvátzsidány 1 km-re található, és ott bölcsőde, óvoda, általános iskola alsó tagozat, mely biztosítja, hogy 10-11 éves korúig a településről nem kell elvinni a gyermekeket, szinte burokban nőhetnek fel.

A faluban mindenki ismer mindenkit, segítőkészek a felnőttek és ezt átadják a gyermekeknek is.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A településen nincs védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A településen nincs rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza a juttatásokat, amelyeket az állam és az önkormányzat nyújt az arra rászorulóknak. Az önkormányzat a szociális ellátások és szociális szolgáltatások helyi szabályairól szóló 6/2018. (XI. 13.) helyi önkormányzati rendelet szabályozza a gyermekek jogán járó helyi juttatásokat.

A korábbi évek tapasztalatainak értékelése, a jogszabályi és gazdasági környezet folyamatos változása, a helyi sajátosságok tapasztalaton alapuló fokozott figyelembevétele indokolta azt, hogy teljesen új rendelet megalkotására kerüljön sor. Az új, szociális ellátások és szociális szolgáltatások helyi szabályairól szóló rendeletben bővítésre került a települési támogatások köre, az igénybevétel szabályozási rendszere, valamint részletesen deklarálásra kerültek a szociális szolgáltatások is.

Tanévkezdési támogatásra jogosult az Kiszsidány Község közigazgatási területén lakcímmel rendelkező óvodás, általános vagy nappali tagozatos középiskolás gyermeket nevelő család vagy egyedülálló szülő, akinek családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át, (2018-ban ez az összeg 114.000 Ft) egyedülálló szülő esetében a 450%-át. (2018-ban ez az összeg 128.250 Ft)

A támogatás mértéke óvodai jogviszonnyal rendelkezők esetében gyermekenként 10.000 Ft, iskolai tanulói jogviszonnyal rendelkezők esetében gyermekenként 15.000,- Ft, melyet pénzbeli támogatás formájában nyújt az Önkormányzat.

A tanévkezdési támogatás iránti kérelem évente július 1-től szeptember 30-ig nyújtható be. A kérelmek határidőn túli elfogadására nincs lehetőség!

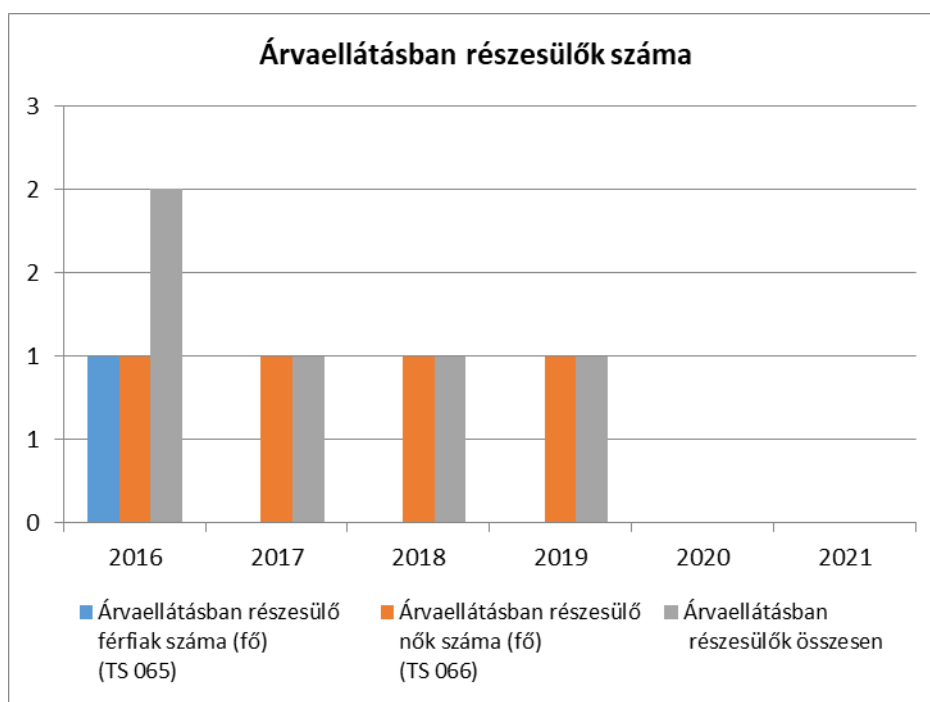
A tanévkezdési támogatás megállapítása iránti kérelmet a rendeletben meghatározott formanyomtatványon kell benyújtani.

A tanévkezdési támogatás igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell a jövedelem igazolásán felül, a köznevelési intézmény igazolását a gyermek (tanuló) felvételéről, vagy amennyiben a nevelési év megkezdődött az iskolalátogatási igazolást.

A felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt. E cél elérésének érdekében a Kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizálni kíván. Településünk minden évben részt vesz a programban.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	1	2
2017	0	1	1
2018	0	1	1
2019	0	1	1
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A 11/2021. (VII. 29.) önkormányzati rendelete a gyermekjóléti alapellátásokról, a természetbeni ellátásokról és a személyes gondoskodásról rendelete szerint:

„1. Gyermekek napközbeni ellátása

2. §1 Az önkormányzat a gyermekek bölcsődei ellátását Kőszeg Város Önkormányzatával megkötött feladatellátási szerződés alapján biztosítja.

2. Gyermekekétkeztetés

3. §2 (1) Az önkormányzat a gyermekétkeztetést vásárolt szolgáltatással biztosítja.

(2) Az önkormányzat a kötelező jogszabályi feltételek megléte esetén a szünidei gyermekétkeztetést biztosítja.

(3) A szünidei gyermekétkeztetés iránti igényeket a szülő vagy más törvényes képviselő írásban vagy szóban nyújthatja be a Horvátzsidányi Közös Önkormányzati Hivatalban.

3. Gyermekek napközbeni ellátása

4. § A gyermekjóléti szolgáltatást Kőszeg Város Önkormányzatával megkötött feladatellátási szerződés alapján, a Kőszegi Szociális Gondozási Központ által működtetett Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján biztosítja az önkormányzat.”

A kedvezményes iskolai étkezést a jogszabályoknak megfelelően veszik igénybe a tanulók. Szünidei gyermekétkeztetést minden évben vesznek igénybe az arra rászorulóknak.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Kiszsizidányban minden óvoda, általános és 18 év alatti középiskola rendelkezik magyar állampolgársággal.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nincs külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kiszsírányban szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincsen.

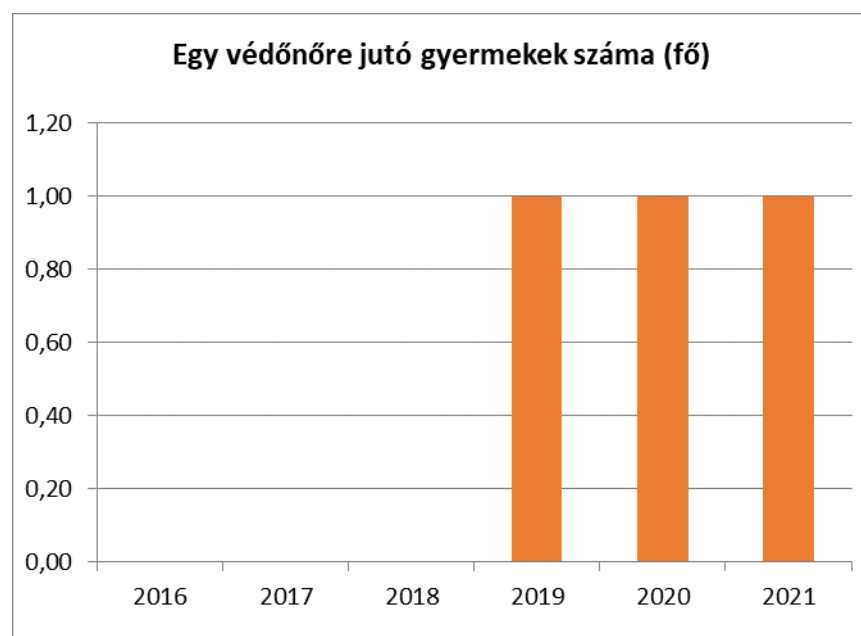
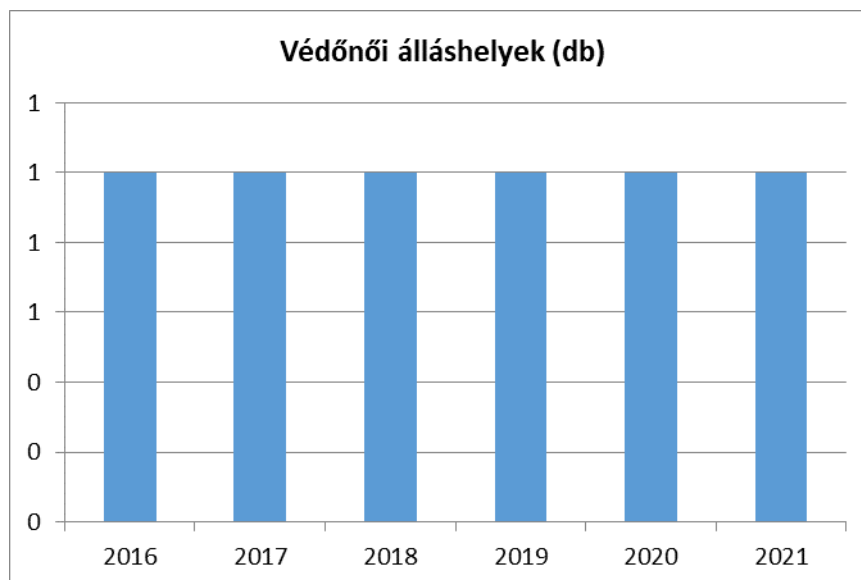
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

2005. január 1. óta a védőnői szolgálat integrált, kistérségi formában működött majd a kistérségi társulások megszűnésével a Kőszegi Szociális Gondozási Központ, jelenleg 2023-tól pedig a Markusovszky Egyetemi Oktatókórház keretein belül működik a szolgáltatás. A kistérségeken az iskolai védőnői feladatok ellátása teljes munkaidőjű iskolavédőnő foglalkoztatásával nem biztosított, így térségben működő 4 fő területi védőnő az oktatási intézményeket is ellátja. A védőnő feladatait az egészségházban, esetenként a családok otthonában látja el.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	0	0,00
2017	1	0	0,00
2018	1	0	0,00
2019	1	1	1,00
2020	1	1	1,00
2021	1	1	1,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen nincs külön gyermekorvosi ellátás, háziorvosi szolgálat működik Horvátzsidányban. Igény esetén legközelebb Kőszegen, Csepregen érhető el gyermekorvos, minden más esetben a háziorvos látja el a gyermeket is. Pontos számadatok a Horvátzsidányi körzettel együtt állnak rendelkezésünkre a felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek számáról, arányáról.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma

	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	193
2019	1	0	0	n.a.	203
2020	1	0	0	n.a.	221
2021	1	0	0	n.a.	229

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Kőszeg Város Önkormányzata által fenntartott helyi óvodában korai fejlesztésre, rehabilitációra nincs lehetőség. Legközelebb Szombathelyen a Korai Fejlesztő Központ és Micimackó Óvodában van ilyen szolgáltatást nyújtó óvoda.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A 11/2021. (VII. 29.) önkormányzati rendelete a gyermekjóléti alapellátásokról, a természetbeni ellátásokról és a személyes gondoskodásról rendelete szerint:

„ 4. § A gyermekjóléti szolgáltatást Kőszeg Város Önkormányzatával megkötött feladatellátási szerződés alapján, a Kőszegi Szociális Gondozási Központ által működtetett Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján biztosítja az önkormányzat.”

Helyileg Horvátzsidányban az Idősek Klubja épületében dolgozó gyermekjóléti szakember látja el a feladatot. Kijár a családokhoz, szükség esetén környezettanulmányt végez, segíti az önkormányzat munkáját, a családok támogatási lehetőségeit segíti, hogy összehozza a két felet.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

2022. szeptember 1-jével nyílt meg a Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde Tücsök Bölcsődéje Horvátzsidányban.

Horvátzsidány Község Önkormányzat a Vas Megyei Önkormányzati Hivatallal alkotott konzorciumban 172,48 millió Ft vissza nem térítendő támogatás felhasználásával sikeresen megvalósította a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében meghirdetett „TOP-1.4.1-19-VS1-2019 Bölcsődei férőhelyek kialakítás, bővítése” című pályázati felhívásra benyújtott, új bölcsőde építésére vonatkozó pályázatát. A fejlesztés eredményeként a településen helyben elérhetővé vált a bölcsődei ellátás. A település a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését olyan infrastruktúrával rendelkező intézményben biztosíthatja, melyet a családok jóérzéssel vehetnek igénybe, ezáltal a fejlesztés hozzájárul a gyermekes szülők foglalkoztatási lehetőségeinek bővüléséhez, az életminőség javulásához. Az elnyert európai uniós támogatás segítségével megépült bölcsőde 12 kisgyermek napközbeni ellátásában nyújthat segítséget. Az épület tervezésekor kiemelt figyelmet kapott a biztonságos környezet kialakítása, valamint a környezettudatosság, melynek keretében napelemes rendszer kialakításra került. Az új intézmény a meglévő óvoda szomszédságában helyezkedik el. Az épületben berendezett játszószoza, átadó helyiség és kiszolgáló helyiségek várják a gyermekeket. Az új bölcsőde kivitelezése az előírások szerint akadálymentes módon, tágas játszóterasszal, játszóudvarral, parkolókkal került kialakításra.

A gyermekek gondozását 2 fő bölcsődei kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka látja el, ezáltal a beruházás 3 új munkahelyet is teremtett.

Kiszsírányban jelenleg nincs bölcsődés gyermek.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmét az önkormányzat pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokkal biztosítja a következő szinteken:

- pénzbeli és természetbeni ellátások: rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény

- személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása érdekében működtetett óvoda, általános iskolai napközi.

Helyi szinten a gyermekvédelem lehetőségeihez mérten megfelelően működik.

2022-ben Horvátzsidány, Peresznye, Ólmod és Kiszsídány területen a család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat továbbra is a Kőszegi Szociális Gondozási Központ keretein belül működő Család – és Gyermekjóléti Szolgálat látta el. Az intézmény a szakmai irányítást és felügyeletet, valamint a szakszerű helyettesítés lehetőségét is biztosította a család és gyermekjóléti szolgáltatás helyi megvalósításához. Az ellátási területen 2022-ben változás nem történt sem a tárgyi, sem a személyi feltételekben. Az alapszolgáltatás keretébe tartozó családsegítői feladatokat a Család és Gyermekjóléti Szolgálatnál napi 4 órában látta el, a hatósági intézkedést igénylő esetek kezelését pedig a Család és Gyermekjóléti Központ adott esetben érintett esetmenedzsere koordinálta.

A 2021-es évben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője Kiszsídányban nem gondozott.

A tárgyév során a négy település tekintetében 2 alkalommal érkezett írásbeli jelzés. Szóbeli jelzés továbbra is több alkalommal történt, elsősorban a köznevelési, közoktatási intézményekből és egészségügyi szolgáltatóktól. Egy jelzés egy már alapellátásban gondozott gyermekkel volt kapcsolatos, a másik egy új jelzés, mely következtében egyszeri segítségnyújtás történt a család részére.

Az ellátott gyermekekkel kapcsolatban az iskolák, óvodák vezetőitől, osztályfőnököktől, szóban folyamatosan érkeztek információk, esetmegbeszélések, információcserék zajlottak.

A hatósági intézkedések elrendelése a vizsgált évben is a Család – és Gyermekjóléti Központ hatáskörébe tartozott. 2022-ben új intézkedés elrendelésére nem került sor. Egy hatósági intézkedés volt már folyamatban. Ez egy családba fogadás melletti védelembe vételi intézkedés, melynél a családba fogadás fenntartásával a védelembe vétel megszüntetésével alapellátás keretében folytatódik a család segítése.

2022-ben a működési területen nevelésbe vett gyermek nem volt.

A következő alapfeladatok ellátása történt a 2022-es évben:

Tájékoztatás, információ nyújtása,

Segítő beszélgetés,

Tanácsadás,

Hivatalos ügyek intézésének segítése, kérelmek írása, ellátásokhoz való hozzájutás segítése,

Veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,

Adományozás kapcsán élelmiszer, ruhák, bútorok, játékok osztása a rászorulóknak, adományközvetítés,

Jelzőrendszer működtetése,

Esetmegbeszélés,

Környezettanulmány készítése

Közvetítés más (szociális, egészségügyi, oktatási) intézménybe, más szolgáltatásokba, pénzbeli, természetbeli ellátásba,

Korrepetálás,

Természetbeni segítség nyújtása,

Családlátogatás.

Tevékenység/ Horvátzsídány	Alkalom száma
Információnyújtás	74
Tanácsadás	59
Segítő beszélgetés	34
Ügyintézéshez segítségnyújtás	34
Családlátogatás	70
Közvetítés más szolgáltatásba, pénzübeli, természetbeli ellátásba	23
Adományozás, adományközvetítés	8
Környezettanulmány készítése	1
Esetkonferencia	0
Esetmegbeszélés	3
Összesen	306
Egyéb ellátott feladatok	

Játék, bútor és ruhagyűjtés rászoruló gyermekek és családok részére, az adományok szétosztása, Gondozott családok bevonásának elősegítése a települések közösségi rendezvényeibe, azok népszerűsítésével, példamutatással.

Mind a feljebb összesített alapeladatok, mind az egyéb ellátott feladatok, a mindenkori járványügyi előírások betartása mellett történtek.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat feladatellátása

1. Ügyfélfogadás

A családsegítő a közzétett ügyfélfogadási rend, illetve szükség szerinti gyakorisággal fogadta a klienseket Horvátzsídányban, a Fő u. 6. szám alatt található Idősek Klubjában kialakított irodában.

2. Problématípusok

A leggyakoribb problémátípusok, melyekkel a családok a szolgálathoz segítségért fordultak, illetve, amelyek miatt az alapellátásra, hatósági intézkedésekre szükség volt, a következők:

anyagi, megélhetési problémák; az érintett család jövedelmei túlnyomórészt szociális ellátásokból származnak, nem rendelkeznek állandó munkahellyel, munkabérrel,

rossz lakáskörülmények, lakhatási viszonyok,

az érintett gyermekek egy része többgyermekes családban, rossz körülmények között nevelkedik,

a szülők helytelen életmódja, életvitele,

gyermeknevelési problémák, következetlen nevelési módszerek,

családon belüli konfliktusok, kapcsolati nehézségek,

tanulási, magatartási problémák,

szenvedélybetegség,

hivatalos ügyek intézéséhez, kérelmek írásához, nyomtatványok kitöltéséhez segítségkérés.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat a 2022-es évben Horvátzsídány, Peresznye, Kiszsidány, Ólmod térségében 740 alkalommal működött közre családok, rászoruló egyének problémáinak megoldásában együttműködési megállapodással vagy anélkül.

3. Családlátogatások

A család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatását együttműködési megállapodással igénybe vevők családjait alaphelyzetben minimum havi 3 alkalommal keresi fel a családgondozó, de igény és szükség szerint ez ennél több megkeresést, látogatási alkalmat is jelenthetett. A korábbi évekhez képest a családlátogatások száma növekedett, ez betudható a korábbi időszak – főként a COVID időszak és az azzal kapcsolatok – karanténhelyzeteknek, és a családsegítő korábbi hosszabb betegségének.

A családlátogatások száma a tárgyév során 183 volt, mely peresznyei, horvátzsídányi, illetve ólmodi ellátottakat érintett. Kiszsidányban ellátott személy 2021-ben sem volt, kiszsidányi lakcímmel rendelkező lakossal kapcsolatban az év folyamán jelzés sem érkezett.

4. Jelzőrendszer működtetése

A jelzőrendszer tagjai:

Bersek József Általános Iskola Kőszeg,

Bersek József Általános Iskola Tagiskolája Horvátzsidány,

Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde Peresznyei Telephely,

Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde Horvátzsidányi Tagóvoda,

Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Kőszeg,

Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kőszegi Tagintézménye

Háziorvosi Szolgálat Horvátzsidány,

Védőnői Szolgálat,

Szombathelyi Markusovszky Kórház,

Hatósági, Foglalkoztatási, Igazságügyi és Gyámügyi Osztály – Kőszeg

Kőszegi Rendőrkapitányság,

Külső szakmai kapcsolatok

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat,

Pedagógiai Szakszolgálat Szombathely,

Gyermek Ideggondozó Szombathely

TEGYESZ Szombathely,

A családsegítő az aktuális feladatokhoz kapcsolódóan kereste fel a gyermekvédelmi jelzőrendszer intézményeit.

A 2023-as év elején a 46/2003. ESZCSM rendelet értelmében a Kőszegi Szociális Gondozási Központ megtartotta szokásos évi gyermekvédelmi-jelzőrendszeri tanácskozását Kőszegen, melyen a jelenlévők értékelték a jelzőrendszer és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évi működését, megbeszélték az aktuális problémákat, nehézségeket.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A településen nincs a krízishelyzetben lévő családok számára igénybe vehető átmeneti otthon.

Nehéz helyzetben lévő várandós anyák a genszapatú anyaotthonhoz fordulhatnak segítségért.

Baj, probléma, krízishelyzet esetén a település lakossága összefog és segít a bajbajutottakon. Több példa is volt erre, amikor adománygyűjtést szerveztek civil összefogásban pl. oxigénhiányosan született gyermek kezelési költségeinek támogatása.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Sport- és szabadidős programok Horvátzsidányban és Peresznyén érhetők el.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/B §. tér ki a gyermekétkeztetésre.

„Gyermekétkeztetés

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,...

e) az általános iskolai ... menzai ellátás keretében,

g) .... a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

Horvátzsidányban minden évben felhívjuk a figyelmet a szünidei gyermekétkeztetés lehetőségére, amivel az arra rászorulóknak élnek is. Az elmúlt 5 évben átlagosan 2 gyermek vette igénybe a nyári szünetben.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosultak az alábbi tanulók:

alsó tagozat, felső tagozat és 9. évfolyamos tanulók

10., 11., és 12. évfolyamos tanulók közül azok, akiknek szülei normatív kedvezmény iránti igényt nyújtanak be.

Ez alapján alsó tagozatos általános iskolánkban minden gyermek részesül az ingyenes tankönyvellátásban.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az iskolában, óvodában a gyermekek nem tesznek különbséget egymás között etnikai hovatartozás miatt, ezt pedig az őket nevelő pedagógusok is erősítik.

Az általános iskolában szükség esetén korrepetálást vehetnek igénybe a gyermekek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód megsértéséről nincs tudomásunk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Horvátzsidány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2018. (XI. 13.) a szociális ellátások és szociális szolgáltatások helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelete rendelkezik a helyben adható juttatásokról, melyet a 4.1.c) pontban részletesen kifejtettünk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Sajátos nevelésű igényű gyermek, tanuló az, aki a szakértői és rehabilitációs biztosság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékossg esetén halmozottan fogyatékos; vagy pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

Sajátos nevelési igényű neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek: a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, speciális gyógyászati és technikai eszközök.

BTM-es azaz beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarokkal küzdő gyermek jelenleg nincs az iskolában.

Hátrányos helyzetű tanuló és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jelenleg nincs az iskolában, sem az óvodában. A korábbi években HH és HHH tanuló is volt, az összes tanulószámmal viszonyítva ez az érték azonban 0,2 % alatti volt.

Ezek a számok nyilván minden évben változnak, ahogy a gyermekek összetétele változik.

Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek esetén az iskola minden lehetőséget megteremt, ami módjában áll, azonban, ha szükséges a legközelebbi iskola a Dr. Nagy László EGYMI, ahol általános Iskola, Beszédjavító Általános Iskola és Szakiskola is működik.

Az iskola tanterve a Nemzeti Alaptantervre épülve figyelembe veszi speciális nevelési szükségletű tanulók sajátos fejlődését. Célja, hogy minden náluk nevelkedő diák a gyógypedagógia módszereinek segítségével jusson el képességeinek megfelelő legmagasabb szintre. A kötelező tantárgyak oktatása során az oktatás első szakaszában minden tanuló elsajátítja az alapvető kultúrtechnikákat és az erkölcsi szabályokat. A felső tagozatban – az idegen nyelv kivételével – ugyanazon műveltségi területek oktatása folyik, mint a többi, többségi általános iskolában. A rehabilitációs és a rehabilitációs órákon a sérült vagy kevésbé fejlett képességek fejlesztése a feladat. Kiemelt feladat a pályaeorientáció. Autista csoportunk új színfoltot jelent az intézményi pedagógiai palettán. Fakultatív oktatással biztosítjuk azoknak a tanulóknak a fejlesztését, akik a kötelező tananyag elsajátítása mellett többre is képesek.

Kollégiumban elsősorban azok kapnak elhelyezést, akik lakóhelyükön nem részesülhetnek képességeiknek megfelelő iskolai és kollégiumi ellátásban. A kollégiumi diákönkormányzat jó lehetőségeket biztosít a szabadidő kulturált eltöltését illetően.

Beszédjavító Általános Iskola nevelő-oktató tevékenysége a többi általános iskola műveltségi területeivel, tanterveiben szereplő tantárgyakkal megegyező. Az iskola specialitása a beszédben és nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben megtalálható hiányosságok intenzív pedagógiai, pszichológiai korrekciója, rehabilitációja. Cél a különoktatással, fejlesztéssel minél előbb jól kommunikáló, az anyanyelvi fejlődésben rendezett képességekkel rendelkező tanulók iskolai pályafutásának, tanulmányi előmenetelének és továbbtanulásának segítése. A más, tanulási képességek hiányát mutató – dyslexia, dysgraphia, dyscalculia – részképességek korrekciója is fontos követelmény. A kiscsoportos és egyéni fejlesztések mindenkor a gyermek aktuális és beszédállapotához, fejlettségi szintjéhez igazodnak. A tanévenkénti felvételt – szülői kérelem alapján – a Beszédjavító Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (Budapest) szakvéleménye alapján biztosítják.

Kollégiumaikban közel 100-120 főnek tudnak megfelelő színvonalú ellátást biztosítani. Erre az iskola országos beiskolázása alapján jelentős igény mutatkozik. A délutáni szabadidős programok széles lehetőségeket biztosítanak a pihenésre, a sportolásra illetve a másnapi felkészülésre is.

A Szakiskola középfokú szakképző oktatási intézményegységben a sajátos nevelési igényű tanulók OKJ szerinti szakképzése folyik. Az 1991-ben alapított iskolában a következő szakmákat oktatják. Szakmák: kőműves; burkoló; festő, mázoló, tapétázó Rész-szakmák: szobafestő; asztalosipari szerelő; faipari gépkezelő; famegmunkáló; parkgondozó; kerti munkás; textiltermék-összeállító; lakástextil-készítő; konyhai kisegítő; számítógépes adatrögzítő. Diákjaik egy része kötelező (a pedagógiai szakszolgálat megyei szakértői bizottságának szakvéleménye alapján) 9. előkészítő osztályban kezdi tanulmányait. Sikeres elvégzése után kerülhetnek az általuk választott szakképzésbe. A többi diák azonnal, az általános iskola elvégzését követően szakképző osztályban tanulhatja választott szakmáját. A képzési idő a rész-szakmákban 2, a teljes szakmákban 4 év. A gyakorlati oktatás jól felszerelt iskolai tanműhelyekben folyik, de a nyári összefüggő gyakorlatról, ill. a második szakképzési évtől lehetőség van iskolán kívüli gyakorlati helyen való képzésre is (tanulószerződés alapján). Intézményünk kollégiumában kényelmes elhelyezést biztosít az azt igénylőknek. A sportok kedvelőinek különböző sportágak kipróbálására, edzésére, valamint az országos és nemzetközi versenyekhez való kijutásra is lehetőségük van (a Speciális Olimpia versenyek Európában, Ázsiában, Amerikában kerülnek megrendezésre). Az intézmény területén

működő fedett uszodát diákjaik ingyen használhatják. Képzsük minőségét az országos szakmai tanulmányi és kulturális versenyeken, valamint az országos és nemzetközi sportversenyeken elért eredményeik mutatják.

Ha egyéb, más településen van lehetőség fejlesztésre, fejlesztő programokra a falugondnoki szolgálat áll rendelkezésre, mely segít az eljutásban.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	0,00
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	2	0	0	0	0	0	0	0
2017	2	0	0	0	0	0	0	0
2018	2	0	0	0	0	0	0	0
2019	2	0	0	0	0	0	0	0
2020	1	0	0	0	0	0	0	0
2021	2	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0,00	0,00
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0

2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincsenek intézmények, nincs hátrányos megkülönböztetés és egyéb szegregáció sem.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések;

Nincsenek intézmények, nincs hátrányos megkülönböztetés és egyéb szegregáció sem.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Kiszsidi tagja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszernek, melynek célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, melynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	0	0
2017	n.a.	n.a.	0	0
2018	n.a.	n.a.	0	0
2019	n.a.	n.a.	0	0
2020	n.a.	n.a.	0	0
2021	n.a.	n.a.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
iskola épülete energetikailag elavult, nem akadálymentesített, növekvő gyermeklétszám miatt további tanterem hiánya	iskola épületének energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, hiányzó felújítások elvégzése, tanterem, szaktantermek kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

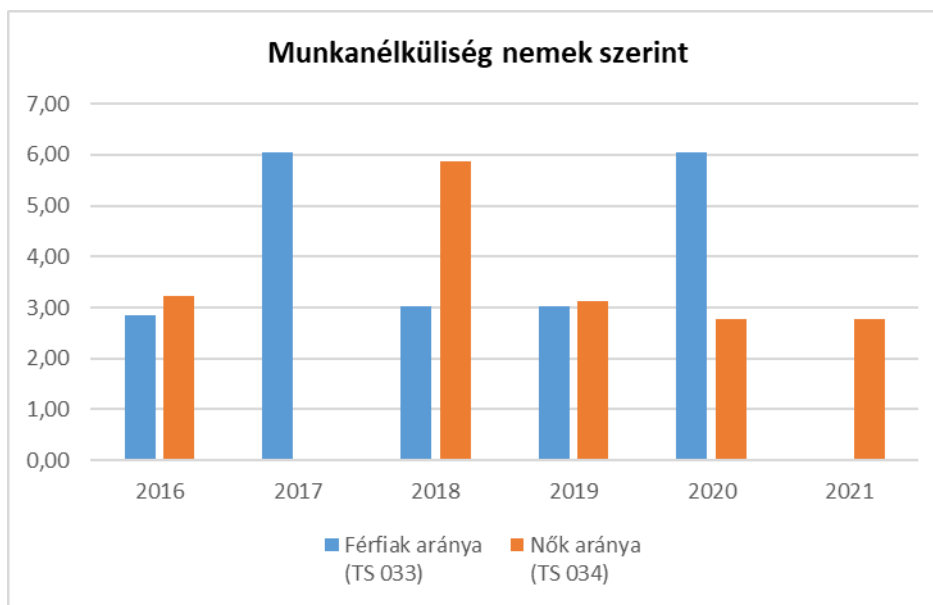
- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv.
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a A munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával. munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,86	3,23	3,05%
2017	6,06	0	3,03%
2018	3,03	5,88	4,46%
2019	3,03	3,13	3,08%
2020	6,06	2,78	4,42%
2021	0	2,78	1,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

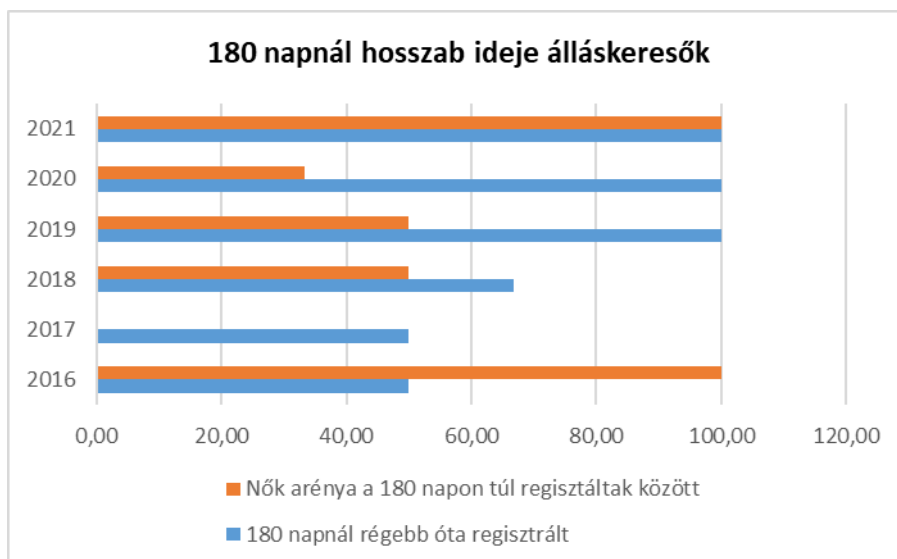

A Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében csökkenő tendenciát mutat.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	50	100
2017	50	0
2018	66,67	50
2019	100	50
2020	100	33,33
2021	100	100

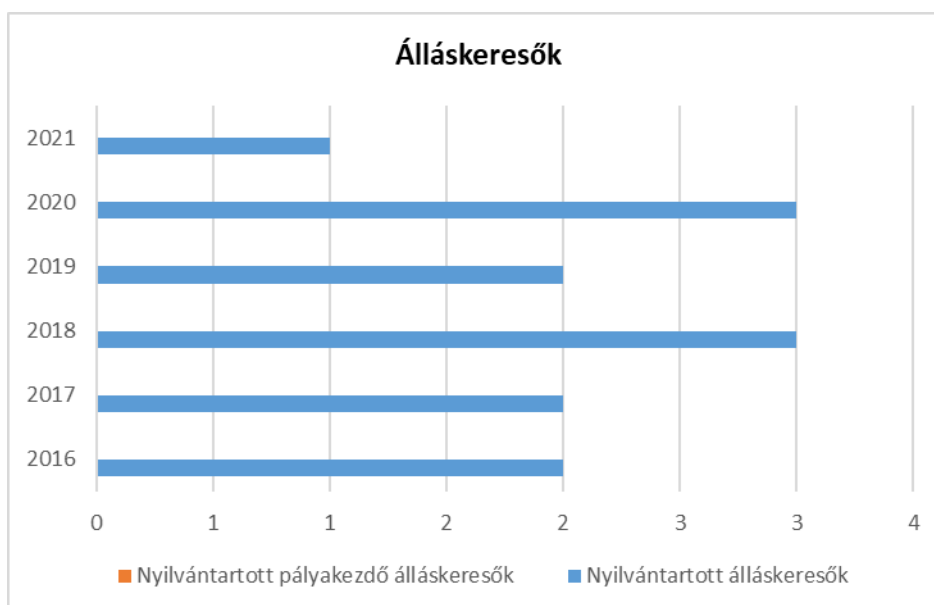
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	2	0
2017	2	0
2018	3	0
2019	2	0
2020	3	0
2021	1	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma sem magas, és azon belül nyilvántartott pályakezdő álláskereső nincs is a településen.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs a településen közfoglalkoztatásban részt vevő, illetve foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvétel sincs.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségre vonatkozóan vannak adataink, valamint a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők számáról. A kettő között összefüggésekről jelenleg nincs kimutatásunk, de látható mindkét táblázatból, hogy egyik sem olyan magas, mely aggodalomra adhatna okot.

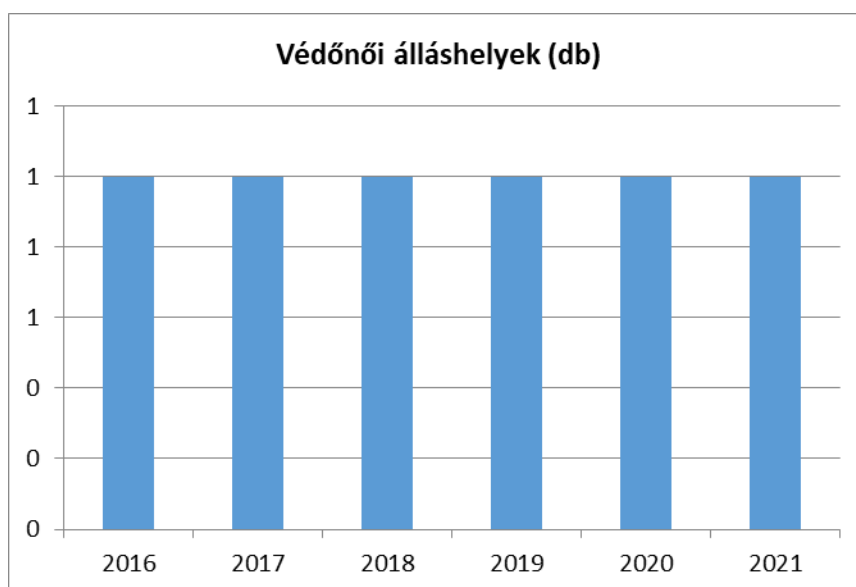
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Térségünkben hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	0	0
2017	1	0	0
2018	1	0	0
2019	1	1	1
2020	1	1	1
2021	1	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0

2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagyon nehéz a női munkavállalóknak összeegyeztetni a munka és család feladatait, főképp a munkahelyekre történő utazás miatt, ami sok időt elvesz. Hiába a családbarát munkahely, az óvodai és iskolai nyitvatartásokra nem minden anya tud időben érkezni gyermekével.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fenti táblázatokból kitűnik, hogy a településen a védőnői szolgáltatást ellátó védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált ciklusban közel állandó.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő családon belüli, vagy akár munkahelyi erőszak jelen van mindennapjainkban. Annak ellenére, hogy hivatalos, nyilvános statisztikánk nincs és sokszor még tabu témának is számít, létezik. Talán egy ilyen kistelepülésen, mint Kiszsidány nem olyan gyakori, de itt is előfordul. Az esetek nagy részében a „négy fal közt” maradnak az ilyen ügyek és csak a legkirívóbb, legkritikább esetekben történik meg a rendőrség közbelépése. Ennek oka a nők szegényezése és félelme. Nem jelenthetjük ki tehát, hogy amiről nem tudunk, az nem létezik.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Btk. különböző tényállásai vonatkoznak, lásd testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Btk. releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma általában alulmarad a tényleges esetek számától, a korábban megfogalmazott okokból kifolyólag. A bántalmazott nők a rendőrség mellett a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattól kérhetnek tájékoztatást, segítséget. Tájékozódhatnak arról, hogy hova fordulhatnak segítségért, hol működnek anya-gyermek otthonok, mik a felvétel feltételei. Ebben az intézményben plakátokon, felhívásokban, tájékoztatják a nőket jogaikról, az elérhető segítségről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Családok átmeneti otthona nincs a településen. 50 km-es körzeten belül Gencsapátiban található anyaothton, azonban itt más körzetből nem fogadnak senkit.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény korábban hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a lakossági, társadalmi közös érdeket.

Korábban az 5 fő képviselő-testületi tag közül a polgármester nő volt. A 2010-es választások óta csökkent a képviselő-testületi tagok száma, összesen 3 képviselőre. A 2014. évi választásokon a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai között egy hölgy volt, a többiek férfiak, a nemzeti képviselő-testületben 2 férfi képviselő, és az elnök nő volt. Jelenleg 1 fő képviselő és az elnök is hölgy. Tehát a településen abszolút nem diszkriminálják a női vezetést.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők, családon belül betöltött szerepük miatt alapvetően hátrányos helyzetből indulnak a munkaerő piacon, számukra a gyermekvállalást követően jóval korlátozottabb a munkaerőpiacra történő visszatérés is. Sok esetben problémát okoz a gyermekfelügyelet, hisz nincs a településen bölcsőde, gyakran a nagyszülők is dolgoznak. De a GYED-en, GYES-en lévő édesanyák esetében az elszigetelődés veszélye is fenn áll. Továbbá meg kell említeni az egyedülálló nőket, gyakran özvegyeket nehéz helyzetét, akik életfenntartása a magukról való gondoskodás is problémás. A fenti problémákra megoldást jelenthetne a bölcsőde, családi napközi, házi segélyszolgálat időskorú egyedülállók számára. Fontos lenne továbbá, hogy az otthon lévő édesanyák gyermeknevelés mellett tovább képezzék vagy legalább szinten tartsák magukat.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

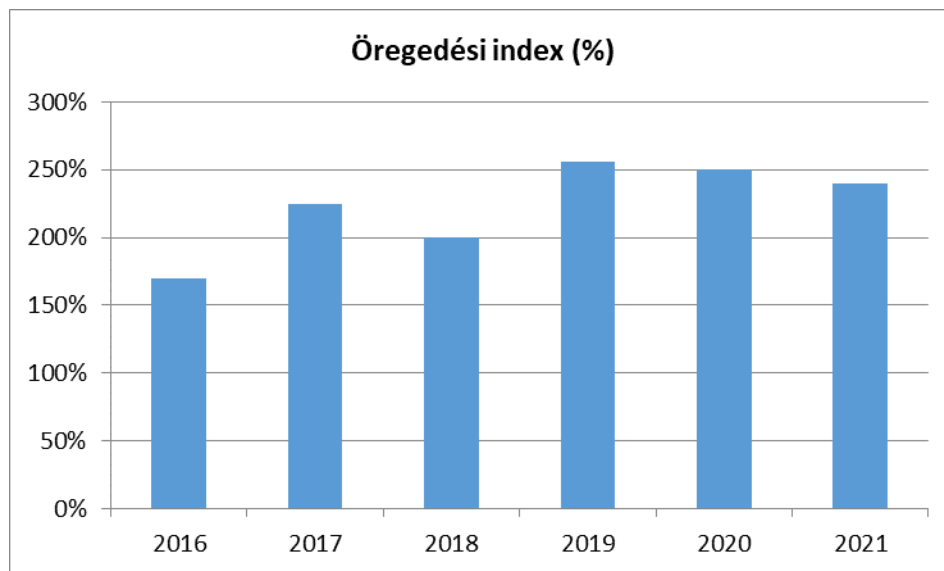
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők elszigetelődése GYES,GYED ideje alatt	Baba-mama klub, Képzések, e-learning programban való részvétel, közösségi programok
GYES-ről, GYED-ről való visszatérés nehézségei, munkahelyek elvesztése	Jogi és munkaerő-piaci tanácsadás Idősek bevonása a gyermekfelügyeletbe

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	17	10	170,00%
2017	18	8	225,00%
2018	18	9	200,00%
2019	23	9	255,56%
2020	25	10	250,00%
2021	24	10	240,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Korábban is láthattuk, hogy a statisztika szerint rendkívül előregedő a település. Az esélyegyenlőséget amennyire lehet számukra is biztosítani kell.

A falugondnoki szolgálat céljai:

- a kistelepülések hanyatlásának megállítása
- a település hátrányainak csökkentése
- a településen élők számára az életfeltételek javítása
- a települési funkciók bővítése és jobb életminőség elérése

A településen működő szolgálat helyi szinten:

- szociális étkeztetés (20218-ban 2, 2023-ban 5 fő vette igénybe)
- házi segítségnyújtás
- személyszállítás (orvosi szakrendelésekre, rendezvényekre, óvodai, iskola, vásárlás)
- önkormányzattal kapcsolatos feladatok ellátása.

A falugondok mindennap kiszállítja az ebédet, az azt igénylőknek. Heti egyszer nagybevásárlásra viszi Kőszegre az igénybevevőket (4-6 fő). A háziorvossal együttműködve folyamatosan a receptek felíratásában, a gyógyszerek kiváltásában közreműködik. Szükség szerint szállítja az embereket a háziorvoshoz, a szakrendelésekre. Házi segítségnyújtásban segít a vérnyomás mérése, gázpalack-csere, postai befizetések elindítása.

Tevékenységebe tartozik a Horvátzsidányi Közös Önkormányzati Hivatallal való kapcsolattartás, a levelek kihordása, visszajuttatása, a dokumentumok aláíratása polgármesterrel, elnökkel.

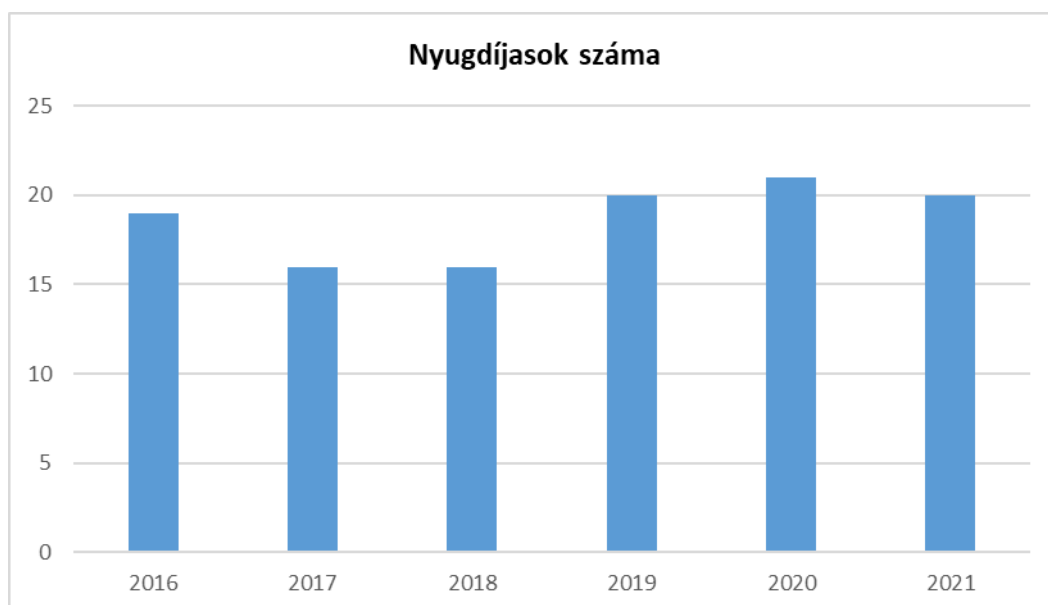
Napi rendszerességgel szállít gyermekeket Kőszegre iskolába, Szombathelyre óvodába.

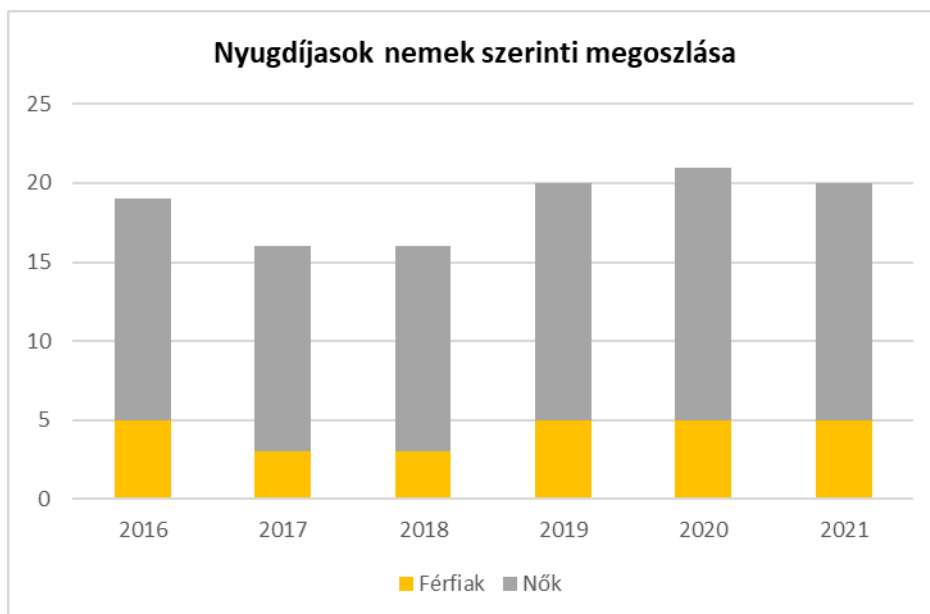
A közfoglalkoztatott munkáját segíti, hogy a szükséges eszközöket biztosítja, a javíttatásban közreműködik.

Az ólmodi falugondnokkal helyettesítik egymást.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	5	14	19
2017	3	13	16
2018	3	13	16
2019	5	15	20
2020	5	16	21
2021	5	15	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

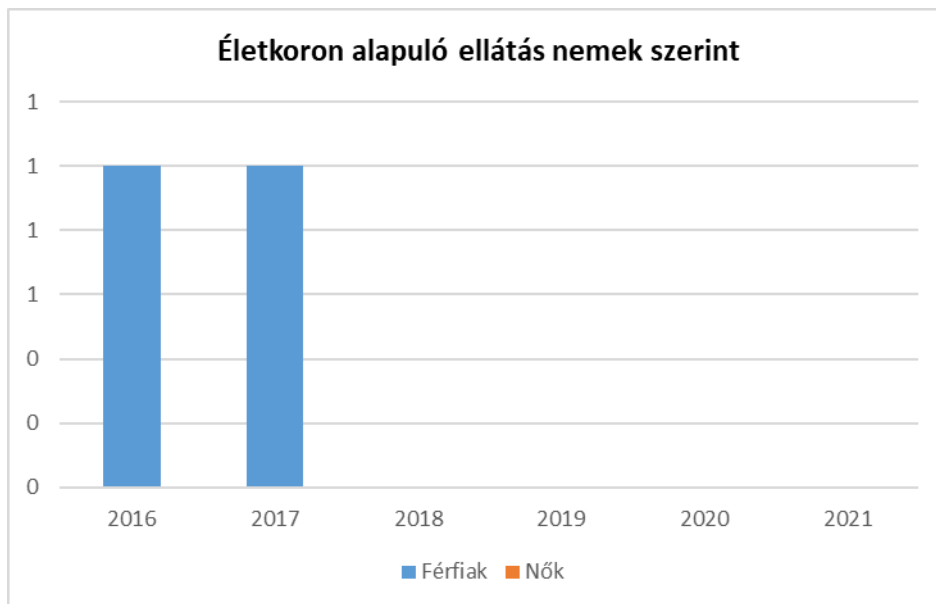
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	1	11	0	1	0
2017	1	0	1	11	0	0	0
2018	0	0	2	11	0	0	0
2019	0	0	5	12	0	0	0
2020	0	0	5	14	0	0	0
2021	0	0	5	14	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az állandó lakosságszámhoz viszonyítva a nyugdíjasok aránya 20 %, ami elég magasnak mondható, hiszen a lakónépesség egyötöde nyugdíjas. A nyugdíjasok száma az utóbbi években folyamatosan nőtt. A nyugdíjban részesülők átlag 75%-a nő, ami köszönhető a nők alacsonyabb nyugdíjkorhatárának, a nők 40 éves szolgálati idejének beszámítása, az özvegyi nyugdíjasok számának és a karkedvezménnyel nyugdíjba vonulóknak, akik a tényleges nyugdíjkorhatártól gyakran még igencsak távol állnak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	2	2	3	2	3	1
41-45 év (TS 042)	Fő	2	0	0	0	0	0
	%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	2	1	2	1
	%	0,00%	0,00%	66,67%	50,00%	66,67%	100,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	0	0	0	0
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	1	0	0	0	0
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	1	1	1	0
	%	0,00%	0,00%	33,33%	50,00%	33,33%	0,00%
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A munkaerő piac jelenlegi állapota nem túl kedvező a fiatalabb, nem hogy az idősebb korosztály számára. Míg a fiatalok körében is jellemző a munkanélküliség, addig a nyugdíjasoknak nem feltétlen kell munkát vállalni, jövedelmük, nyugdíjuk kiegészítésére, mert ezáltal csökkentik a fiatalok elhelyezkedési esélyeit. Sokszor említett, de ténylegesen nem megoldott probléma ez országos szinten sem. Természetesen speciális ismeretekkel és tapasztalattal rendelkező időskorúakra gyakran jelentkezik igény. Településünkön nincs olyan intézmény, amely nyugdíjasokat foglalkoztatna.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A jelenlegi nyugdíjasok közül tudomásunk szerint csak néhány fő dolgozik korábbi munkahelyén. Mások, saját családjuknak segítenek, például gyermekfelügyeletet vállalnak.

Az élethosszig tartó tanulás még új-keletű dolog Kiszsidány nyugdíjasainak körében. Egy korábbi konzervatívabb generáció és egy zártabb világ szülöttei, az újdonságokra nem annyira nyitottak. Természetesen akadnak kivételek, modernebb, világiasabb felfogású időskorúak is, akik nyugdíjas korukban ismerték meg a számítógép használat rejtjelmeit.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, sok esetben pedig teljesen valós képet a statisztika sem mutat. Szakirodalmi háttér támasztja alá, hogy az idősebb korosztály munkaerő-piaci elhelyezkedési esélyei rendkívül rosszak, emellett pedig a leépítések során is, úgymond preferált

célcsoportot jelentenek. Éppen ezért a közfoglalkoztatás kedvező, hisz keretein belül megoldott az 55 év felettiek foglalkoztatása is.

A regisztrált munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat, a tartós munkanélkülieké növekedni látszik, de ahogy már többször említettük nem teljesen valós a statisztika képe, hisz számos munkanélküli nem regisztráltatja magát álláskeresőnek

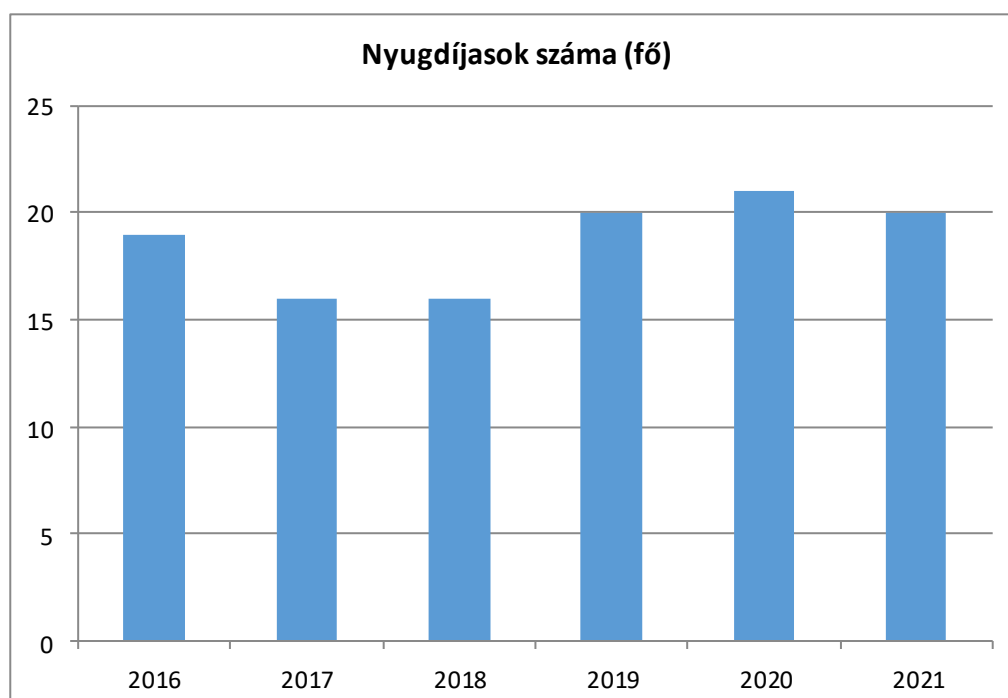
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése az egészségügyi alapellátás háziorvos, fogszakorvos Horvátzsidányban biztosított. A további szakorvosi szolgáltatások a környező városokban Kőszegen, Csepregen, Szombathelyen érhetők el, melyhez a közösségi közlekedés vagy a falugondnoki szolgáltatás igénybevétele szükséges.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	5	14	19
2017	3	13	16
2018	3	13	16
2019	5	15	20
2020	5	16	21
2021	5	15	20

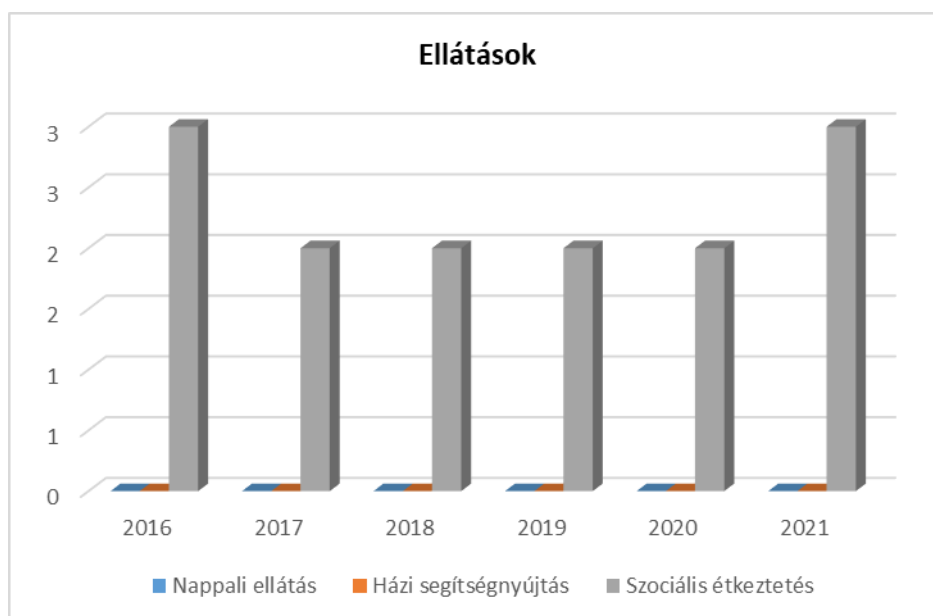
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	17	0	0	3
2017	18	0	0	2
2018	18	0	0	2
2019	23	0	0	2
2020	25	0	0	2
2021	24	0	0	3

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Idősek/Öregek napja: az önkormányzat minden évben megrendezi az öregek, idősek napját, ahol vendégül látják a falu 65 év feletti lakosait. A falu polgármesterén kívül a helyi plébános is rendszeresen részt vesz az eseményen, ahol valamely kulturális csoport, óvodások, kisiskolások adnak műsort. Minden meghívottnak ajándéksomaggal kedveskednek, melyben általában tea, kávé, édességek találhatók.

Minden rendezvényen részt tudnak venni az idősek is, mert színes programokkal várják őket is.

c) idősek informatikai jártassága;

Az időskorúak informatikai jártasságával kapcsolatban nincs hiteles adat a birtokunkban. A megkérdezettek köre nem reprezentatív. A megkérdezett időskorúak zöme nem rendelkezik

informatikai jártassággal, de többnyire nem is igénylik azt. Akadnak persze olyan idősorúak, akik napi felhasználói az internetnek, különösen az elmúlt években kialakult facebook és messenger használat miatt. Ők kedvtelésből, a modern világ felé irányuló kíváncsiságuk kielégítésére szereztek jártasságok az informatikában, aminek köszönhetően akár ügyeik intézését is interneten keresztül végzik. Az okostelefonok megjelenésével pedig még inkább bővülni látszik az internethasználók köre, mivel ezen keresztül is tudják tartani a kapcsolatot pl. unokáikkal.

d) a generációk közötti programok.

A rendezvényeken a fiatalok és idősök együtt tudnak részt venni, programok vannak bőségesen. Az idősök napján az iskolás gyermekek adnak műsort.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősök érdeklődési köre a településen két fő irányvonalon halad. Egyrészt az egészség, különféle betegségek, másrészt pedig a vallás. Az ezekkel kapcsolatos eseményeken rendszerint szép számban jelen van az idősebb korosztály.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok az egyedül élő idős lakos, aki igényli a segítséget a ház körül, illetve rosszullét, baleset, baj esetén nincs kitől segítséget kérni	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Diákok bevonása közösségi szolgálat elszámolása
Internethasználat	Képzések szervezése a könyvtári számítógépeken
Magány	Idősök nyári gyermekfelügyeletbe bevonása Diákok közösségi szolgálatban látogathatják az idősöket

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

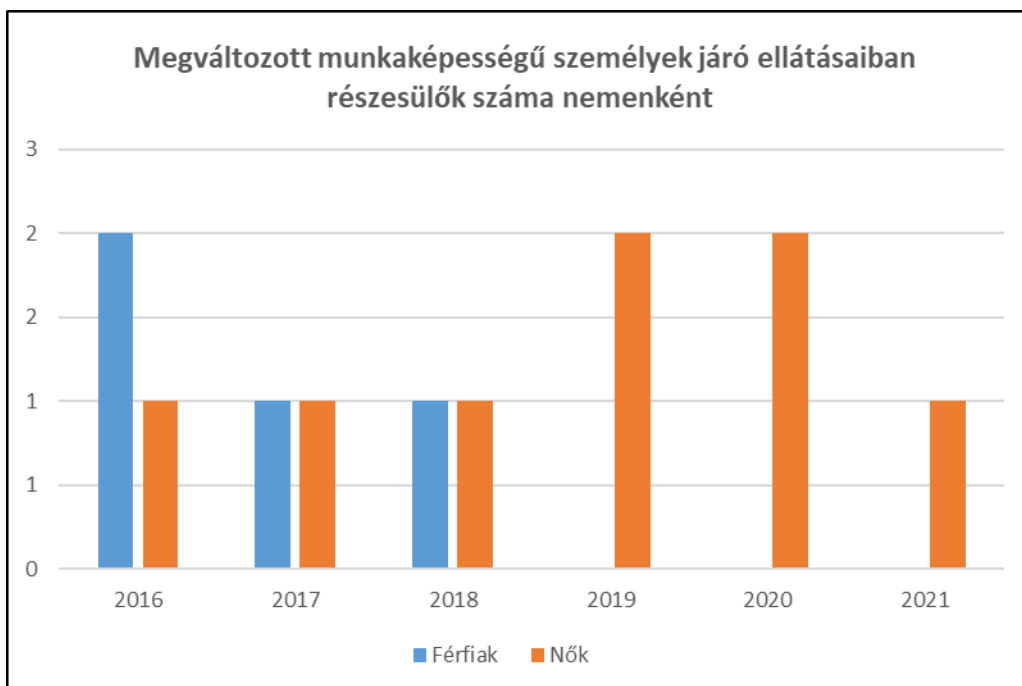
A 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről XCII. tv. 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élőkre vonatkozó értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, mely alapján reális képet kaphatnánk a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A társadalom egyik legsérülékenyebb csoportját alkotják a fogyatékkal élő emberek és családjaik. Feladatunk lenne olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi létük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási- és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport, szórakozás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	2	1	3
2017	1	1	2
2018	1	1	2
2019	0	2	2
2020	0	2	2
2021	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról törvény szerint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a) a kérelem benyújtását megelőző
  - aa) 5 éven belül legalább 1095 napon át,
  - ab) 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
  - ac) 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- b) keresőtevékenységet nem végez és
- c) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően biztosításának tartamára tekintet nélkül jár a megváltozott munkaképességű személyek ellátása annak,

- a) aki 35. életévének betöltése előtt megváltozott munkaképességűvé vált, és 35. életévének betöltését megelőzően megkezdett iskolai tanulmányai alatt vagy e tanulmányai megszűnését követő 180 napon belül biztosítottá vált, és 30 napnál hosszabb megszakítás nélkül biztosított volt, vagy
- b) aki 2011. december 31-én rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rehabilitációs járadékban vagy az egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesült, vagy az ellátásra jogosultságát megállapították, de annak folyósítása 2011. december 31-én szünetelt.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A településen nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy nincs, sem önkormányzati, sem egyházi sem pedig civil fenntartású intézményben. Nappali, bentlakásos intézmény van Peresznyén és Zsirán, de ott nem a település lakossága él.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 15.§. szerint:

„(1) A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

(2) A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(3) A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében – a felvételi eljárás során – köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.

(4) A munkáltatót a (3) bekezdésben foglalt kötelezettség abban az esetben terheli, amennyiben

a) a megüresedett álláshelyet nyilvánosan meghirdette,

b) az álláshelyre a fogyatékos személy oly módon jelentkezett, hogy jelezte a meghallgatáshoz szükséges speciális igényeit, és

c) azok biztosítása a munkáltató számára nem jelent aránytalanul nagy terhet. Aránytalanul nagy tehernek minősül az, ha a kötelezettség teljesítése a munkáltató működését ellehetetleníti.

16. § Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.”

A megváltozott munkaképességű személyekkel kapcsolatos ügyek a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Foglalkoztatási, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztálya Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztályához kerültek. A foglalkoztatási rehabilitációval összefüggő feladatokat a Foglalkoztatási Osztály látja el.

Horvátzsidányban nem foglalkoztat megváltozott munkaképességű embereket egyik munkahely sem. A közelben Kőszegen két cég foglalkoztat megváltozott munkaképességű embereket: a Mea-Gold Kft. és a Főkefe Kft.

A kőszegi Mea-Gold Kft. (Kőszeg, Kiss János utca 31.) egy zalaegerszegi székhelyű cég kihelyezett telephelye. Magánvállalkozásként a cég nem kap 100 %-os támogatásokat, mint egy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató állami vállalat. 2015. évtől az üzemnek a Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Intézmény ad helyet. Jelenleg 38 fő megváltozott munkaképességű dolgozóval működik. Korábban bedolgozók is voltak, melyet sajnós megszüntettek és ez nagy probléma. A cég kismegszakítók összeszerelésével foglalkozik, a bedolgozók ehhez mechanikus kapcsolókat szerelnek össze. A munkakezdés reggel hatkor van, és napi négy, hat vagy hét órát dolgoznak a munkavállalók. Mivel nem egységes elbírálás alá esnek a támogatás szempontjából, ezért a dolgozók többsége normában dolgozik. A nagy fluktuáció oka jellemzően az, hogy a dolgozók órábérben fizetett munkát vállalnak.

A FŐKEFE Közhasznú Nonprofit Kft. (Kőszeg, Felső körút 12.) Magyarország legnagyobb, megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató állami tulajdonú társasága, amelynek célja a rehabilitációs foglalkoztatás. Jelenleg 50 telephelye van és a 3800 dolgozójából mintegy 3400-an különféle betegségecsoportokhoz tartozó megváltozott munkaképességűek. 2007. évben a szombathelyi rehabilitációs testvércég, a Savaria Nett-Pack Kft. a munkahelyek megmentése céljából gyáregységként beolvadt a FŐKEFE Kft-be. A tevékenységük meghatározója, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatása, a sikeres és tartós nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésük elősegítése. A foglalkoztatást integrált módon valósítják meg, kiemelt hangsúlyt helyeznek az egyéni foglalkoztathatósági szempontok érvényesítésére, illetve a szükséges segítő személyzet biztosítására. Biztosítják az egészségi állapotnak és a speciális igényeknek megfelelő akadálymentes munkakörnyezetet. A társaság kiemelt célja ezen felül, a társadalmi szemléletformálás is, a tevékenységükkel szeretnék bemutatni, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók értékteremtő munkavégzésre képesek piaci körülmények között. A rehabilitációs foglalkoztatás szolgáltatási területei: kézi tevékenységet igénylő feladatok, összeszerelés, ragasztás, hajtogatás, csomagolás, egyénre szabott, egyedi, speciális betanított munkák. Fő profil a magas minőségű, kézi munkafolyamatok: gyártás, összeállítás, csomagolás, adatrögzítés, elektronikai összeszerelés. A munkavállalók jellemzően magas monotonitástűréssel rendelkeznek. Egyedi igényeknek megfelelően a munkaerő kapacitásuk növelhető, fejleszthető speciálisan az adott betanított munkafolyamatra.

Az üzemben jelenleg 28 fő megváltozott munkaképességű, különböző betegségtípusú munkaerőt alkalmaznak, akik papír csomagolóanyagot gyártanak. A üzem létszáma bővül, a tervek szerint 2018 nyarán 32 főre szeretnék fejleszteni a létszámot. A munkaidő 5.30 – 12.50-ig tart. A munkavállalók közül 10 fő 4 órában, 3 fő 6 órában, és 15 fő 7 órában dolgozik.

Közfoglalkoztatás keretében az elmúlt években a településen fogyatékos személy foglalkoztatására nem került sor.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen nincs egyéb lehetőségünk, mint tájékoztatást tudunk adni minden lehetőségről az érdeklődő munkavállalóknak.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Erre vonatkozó adat és információ nem áll rendelkezésre, de általánosságban megállapítható, hogy a diszkrimináció most már nem annyira gyakori jelenség, mint 15-30 évvel ezelőtt.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az Alpokalja Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye két kihelyezett, önálló életvitelt támogató intézménye is Horvátzsidányban található. Az otthonok fő célja az integráció volt, hogy a 2*12 férőhelyet betöltő személyek a település életébe bekapcsolódjanak.

A Kőszegi Szociális Gondozási Központ feladatai közé tartozik a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat működtetése. A szolgáltatásaikkal hozzájárulnak az egyének, családok valamint a különböző közösségi csoportok jóllétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz. Az intézmény segítséget nyújt a működési területén élő, szociális, mentális problémái vagy krízishelyzete miatt segítséget igénylő személyeknek, családoknak. A gondozási feladatokon túl kórházi, illetve pszichiátriai gondozói felkérésre is felkeresnek családokat és nyújtanak segítséget a szociális ügyek intézéséhez.

A Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani intézményben sajátos nevelési igényű tanulók nevelése - oktatása és együttnevelésük támogatása folyik több iskolatípusban, első osztálytól a tizenkettedik osztályig. A legfontosabb feladatunknak tekintik, hogy differenciált segítséget nyújtsanak az alapfokú nevelő-oktató munka területén, majd ezek eredményeire támaszkodva a szakma tanulásához, a társadalmi beilleszkedéshez, a felnőtt életre való felkészüléshez. Az intézmény pedagógusai és összes alkalmazottja azon dolgozik, hogy próbálnak olyan értékrendet felállítani, olyan hagyományokat kiépíteni, egy olyan belső hangulatot varázsolni, ami talán majd meghatározó része lehet növendékeik jövőbeni életének. Igyekeznek olyan alapvető készségeket fejleszteni, szokásokat kialakítani, ami a további életüket, társadalomba való beilleszkedésüket a lehetőségeikhez képest sikeressé teszi. A pedagógusok feladata tehát a tanításon túl a tanulók személyiségfejlesztése, a családi szocializáció hiányosságainak pótlása. Az intézmény tanulóinak önálló életvitele felnőttkorban nehezített igazán, ezért további támogatást és segítséget igényelnének helyi szinten is.

Több kulturális és sportverseny szervezésével a diákok körében el lehetne érni, hogy az ép értelmű tanulók jobban elfogadják társaikat.

A szakembereik fontosnak tartanak érzékenyítő programok szervezését a munkahelyeken is.

Továbbá szükség lenne olyan programokra, mind az ép, mind a fogyatékkal élő diákok körében, ahol megismerkedhetnek

- olyan életutakkal, olyan élő példaképekkel, akik iránymutatást adhatnak a további életükre nézve, illetve
- a kisebbségek kultúrájával (pl. táncház, gasztronómia, népművészet, stb.),
- filmklub, csoportfoglalkozások, drámapedagógiai foglalkozások szervezésére integráltan.

A szakmatanulás után az elhelyezkedést segíthetné a „védett munkahelyek” számának bővítése, különös tekintettel az értelmileg akadályozott tanulóira.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli ellátásai:

- Magasabb összegű családi pótlék: tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személyek részére
- Fogyatékosági támogatás: súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás

- Vakok személyi járadéka: 2001. június 30-ig a 18. életévet betöltött erősen látáscsökkenő vagy vak személy részére állapították meg. 2001. július 1-től már csak továbbfolyósítható, új ellátásként nem állapítható meg.

- Rokkantsági járadék

Fogyatékkal élő személyek természetbeni ellátásai:

- Közgógyellátás: többek között szociálisan rászoruló rokkantsági járadékban részesülő fogyatékos személyek

Szociális alapszolgáltatások:

- Étkeztetés

- Házi segítségnyújtás

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

- Támogató szolgáltatás

- Nappali ellátás

Szakosított ellátási formák:

- Fogyatékos személyeket ellátó intézmények: fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye, fogyatékos személyek gondozóháza

- Lakóotthon

- Támogatott lakhatás

Egyéb kedvezmények:

- Személyi jövedelemadó kedvezmény

- Gépjárműadó fizetése alóli mentesség

- Utazási kedvezmény

- Utazási költségtérítés

- Ápolási díj, emelt összegű ápolási díj, kiemelt ápolási díj a hozzátartozó részére

Súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei:

- Személygépkocsi szerzési támogatás

- Személygépkocsi átalakítási támogatás

- Parkolási igazolvány

- Akadálymentesítési támogatás

Kissidány Község Önkormányzata egyéb, helyi támogatást nem biztosít a fogyatékkal élő személyek számára. Pontos adatokkal nem rendelkezünk arra vonatkozóan, hogy a településen fogyatékkal élő személyek milyen pénzügyi ellátásban részesülnek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az ellátások helyi szinten Horvátzsidányban érhetőek el, háziorvos, fogorvos, akadálymentesített épületben. Ezen felül Kőszegen és Csepregen, valamint Szombathelyen vehetik igénybe az arra rászorultak az ellátásokat, melyhez a helyi önkormányzat a falubusz rendelkezésre bocsátásával tud segíteni.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A települési önkormányzat tulajdonában lévő középület a Községháza, mely akadálymentesen megközelíthető. Azonban a közszolgáltatások Horvátzsidányban érhetőek el, így a táblázatot kiegészítettük azokkal az adatokkal is.

	Cím	Akadálymentes	
		Fizikai	Információs és kommunikációs
Községháza	Fő u. 2.	igen	nem
Templom		igen	nem
Imaház	Fő u. 34.	igen	nem
Horvátzsidány			
Hivatal			
Horvátzsidányi Közös Önkormányzati Hivatal	Csepregi u. 4.	igen	nem
Bölcsőde			
Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde Horvátzsidányi Tücsök Bölcsődéje	Váci M. u. 15.	igen	igen
Óvoda			
Kőszeg Meseváros Óvoda és Bölcsőde Horvátzsidányi Tagóvodája	Csepregi u. 6.	igen	nem
Iskola			
Bersek József Általános Iskola Horvátzsidányi Tagiskolája	Váci u. 13.	nem	nem
Idősek klubja			
Kőszegi Szociális Gondozási Központ Idősek klubja Horvátzsidány	Fő u. 6.	igen	igen
Művelődés			
Petőfi Sándor Művelődési Ház	Csepregi u. 2.	igen	nem
Közösségi tér	Csepregi u. 4.	nem	nem
Egészségügy			
Egészségház /házi orvos, fogorvos, védőnő/	Csepregi u. 4.	igen	igen

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen nincs fogyatékkal élőt foglalkoztató munkahely.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A fogyatékkal élők jogai:

- A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre (tájékoztatói lehetőségek).
- Kommunikáció: biztosítani kell számukra az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz (jelnyelvi tolmács pl.)
- Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: figyelembe kell venni a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit. Például a fogyatékos személy önálló életvitelét segítő kutya – külön jogszabályban meghatározottak szerint- bevihető a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.
- Közlekedés: a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban külön parkolóhelyet kell kialakítani.
- Támogató szolgálat, segédeszköz: a fogyatékoság által indokolt szükségleteiknek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt biztosítani kell.
- Egészségügy: törekedni kell arra, hogy az egészségügyi ellátás elősegítse a rehabilitációt, társadalmi beilleszkedést, továbbá ne erősítse a betegségtudatot.

- Oktatás, képzés: állapotának megfelelő, életkorától függő korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban való részvétel joga.
- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: a fogyatékosoknak, személyes körülményeknek megfelelő – családi, lakóotthoni, intézményi – lakhatási forma megválasztásához való jog.
- Kultúra, sport: a fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez – a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.
- Rehabilitációhoz való jog: rehabilitációs szolgáltatások útján. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében, ezért fontos a megfelelő tájékoztatás.
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosokkal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra. A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselésének lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

A tömegközlekedésben sajnálatos módon az akadálymentesítettség jellemzően nem megoldott. A településen áthaladó buszjáratok többsége alkalmatlan például mozgáskorlátozottak szállítására. Akad néhány ilyen autóbusz a megyében, de többnyire a napi egy akadálymentesített buszjárat sem megoldott. Szükség volna ezen probléma megoldására, elősegítve a rászorultság, kiszolgáltatottság megszüntetését, valamint erősíteni a mozgáskorlátozottak önállóságát is, hogy érezzék ők is teljes jogú tagjai a társadalomnak.

A település járdarendszere felújításra, bizonyos helyeken pedig még kiépítésre szorul, melynek megvalósítását anyagi lehetőségek korlátozzák. A parkok, játszóterek szintén nem akadálymentesítettek, de Bük-fürdön, Gyöngyösfaluban elérhetők fogyatékkal élők számára kialakított játszóterek.

- f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen a helyi szolgáltatások köre nem terjed ki a fogyatékkal élők igényeire.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Helyi szinten előnyben részesítés, az alapszolgáltatásként nyújtott étkeztetés, a fogyatékkal élők számára biztosított napi egyszeri meleg étel tekinthető.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ilyen program a településen, az érdeklődés hiánya miatt nem kerül megvalósításra.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma nincs, így a felszámolásukra irányuló kezdeményezés nem szükséges, az alábbiakban megállapított következtetéseken kívül.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Járda és utak, útszakaszok állapota nem felel meg a mozgáskorlátozottak közlekedési igényeinek	Járda és útszakaszok felújítása pályázati forrásból

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Járda és utak, útszakaszok állapota nem felel meg a mozgáskorlátozottak közlekedési igényeinek	Járda és útszakaszok felújítása pályázati forrásból
Vízvezető árkok, rendszerek rossz állapota	Árkok kimélyítése pályázati forrásból
Nagy esőzések alkalmával a csatornából feljön a szennyvíz a szabálytalanul bekötött esővízelvezetés miatt	Üzemeltetők szigorúbb ellenőrzésével visszaszorítható a probléma
A Forrás magas látogatottsága miatt a Fő utca Forrás felé vezető szakasza leromlott	Útszakasz felújítása pályázati forrásból

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

- Kiszsidány Község Önkormányzata
- Kiszsidány Nemzetiségi Önkormányzat
- Horvátzsidányi Közös Önkormányzati Hivatal
- Római Katolikus Egyházközség
- Kiszsidányi Tiszta Forrás Hagyományőrző, Természetvédő és Kulturális Egyesület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A Közös Önkormányzati Hivatal központja Horvátzsidányban található. Négy település Horvátzsidány, Kiszsidány, Ólmod és Peresznye települések önkormányzati és nemzetiségi önkormányzati adminisztratív ügyintézése folyik itt. Az együttműködés az önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi szektor között többnyire jónak mondható, mely a különféle közös projektek – például falunap megszervezése – közös megvalósítása is igazol.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések összehangolják fejlesztéseiket, közös fejlesztési koncepciókat, programokat, javaslatokat fogalmaznak meg, alakítanak ki. Részt vesznek egymás programjain, erősítve az együvé tartozást a települések, és különösen a horvát/német nemzetiségek közt.

Kőszeg Város Önkormányzatával feladatellátás keretében gondoskodnak közoktatási, szociális feladatok ellátásáról, melyekről korábban olvashattunk.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi német nemzetiségi önkormányzat programjai elérhetők, bárki számára nyilvánosak, annak ellenére, hogy ezek kifejezetten a német ajkú lakosokat célozzák meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Kiszsidányi Tiszta Forrás Hagyományőrző, Természetvédő és Kulturális Egyesület az egyetlen civil szervezet. Tevékenységéről 3.7. e) pontjában részletesen írtunk.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Kiszsidányban nem működik for profit szervezet.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során megkerestük a különböző önkormányzatok képviselőit, az intézmények és civil szervezetek vezetőit, valamint a falu „hangadó” embereit, hogy véleményükkal, javaslataikkal, érdemben is befolyásolják a programtervezet megvalósulását. Fontos volt számunkra a számadatokon túli információ, hisz a statisztikák nem minden esetben festenek valós képet a reális helyzetről.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program mindenki számára nyilvános. Ebből kifolyólag a tervezett és megvalósult intézkedések is nyilvánosak lesznek. A lakosság és a szervezetek elégedettségének felmérése az évenkénti közmeghallgatás során történik, külön fórum létrehozását nem tartjuk indokoltnak.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	önkéntes munka ritkán, csak a helyben meghirdetett társadalmi munkák alkalmával van.	önkéntes munka kiterjesztése, a fiatalok ösztönzése
Gyermekek	iskola épülete energetikailag elavult, nem akadálymentesített, növekvő gyermeklétszám miatt további tanterem hiánya	iskola épületének energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, hiányzó felújítások elvégzése, tanterem, szaktanterem kialakítása
Idősek	Sok az egyedül élő idős lakos, aki igényli a segítséget a ház körül, illetve rosszullét, baleset, baj esetén nincs kitől segítséget kérni Internethasználat Magány	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás Diákok bevonása közösségi szolgálat elszámolása Képzések szervezése a könyvtári számítógépeken Idősek nyári gyermekfelügyeletbe bevonása Diákok közösségi szolgálatban látogathatják az időseket
Nők	Nők elszigetelődése GYES, GYED ideje alatt GYES-ről, GYED-ről való visszatérés nehézségei, munkahelyek elvesztése	Baba-mama klub, Képzések, e-learning programban való részvétel, közösségi programok Jogi és munkaerő-piaci tanácsadás Idősek bevonása a gyermekfelügyeletbe
Fogyatékkal élők	Járda és utak, útszakaszok állapota nem felel meg a mozgáskorlátozottak közlekedési igényeinek	Járda és útszakaszok felújítása pályázati forrásból
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Járda és utak, útszakaszok állapota nem felel meg a mozgáskorlátozottak közlekedési igényeinek	Járda és útszakaszok felújítása pályázati forrásból

	<p>Vízvezető árkok, rendszerek rossz állapota</p> <p>Nagy esőzések alkalmával a csatornából feljön a szennyvíz a szabálytalanul bekötött esővízelvezetés miatt</p> <p>A Forrás magas látogatottsága miatt a Fő utca Forrás felé vezető szakasza leromlott</p>	<p>Árkok kimélyítése pályázati forrásból</p> <p>Üzemeltetők szigorúbb ellenőrzésével visszaszorítható a probléma</p> <p>Útszakasz felújítása pályázati forrásból</p>
--	---	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a település célja az itt élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez tartozás a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalmi szerepvállalása azonos a többi lakoséval, a munkaerőpiacon aktív szerepet tudnak vállalni, békésen együtt tudnak élni a lakossággal.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak, megélhetési problémáik mérséklődjenek, lehetőség szerint ne legyen mélyszegénységben élő lakosa a településnek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségének biztosítását, nevelésük, oktatásuk, fejlesztésük során.

Folyamatosan oda figyelünk, hogy az idősek minőségi életet tudjanak élni a településen, segítségük, gondozásuk, megbecsülésük fontos célkitűzésünk, nem hagyjuk, hogy elszigetelődjenek a lakosságtól.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a gyermekvállalást követően ne induljanak hátránnyal a munkaerőpiacon, hogy a családalapítás terhe ne kizárólag az ő vállukra nehezedjen.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtésére is, a feljüket irányuló ellenszenv megszüntetésére, a velük szemben tanúsított tolerancia és empátia erősítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Vízvezetés elkészítése	Vízvezető árkok, rosszul elvezetett állapot, Árkok csapadékvíz kimélyítése pályázati forrásból	Árkok megfelelően elvezetése a csapadékvíz		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Árkok kimélyítése és pályázati forrásból	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	100%-os kiépítettség	Pénzügyi: pályázati forrás	-	
2	Csapadékvíz elvezetése	Nagy esőzések alkalmával a csatornából feljön a szennyvíz a szabálytalanul bekötött esővíz- elvezetés miatt	A csatornából ne jöjjön vissza szennyvíz		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	üzemeltetők szigorúbb ellenőrzésével visszaszorítható a probléma	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Szabálytalan bekötések megszüntetése	Technikai: Vízmű értesítése	Vízmű 100%-ban fenntartható folyamatos ellenőrzéssel.	-
3	Útburkolat felújítása	A Forrás magas látogatottsága miatt a Fő utca Forrás felé vezető szakasza leromlott, szükséges az útszakasz felújítása pályázati forrásból	Jó minőségű út vezessen a Forráshoz		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	az útszakasz felújítása pályázati forrásból	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	100%-os felújítottság	pénzügyi: pályázati forrás	-	-
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Önkéntes munka kiterjesztése, fiatalok ösztönzése	Önkéntes munka ritkán, csak a helyben meghirdetett társadalmi munkák alkalmával van.	Társadalmi összefogás elérése		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemi: • Új Roma Stratégia (2019-2030)	Önkéntesekből álló csoport összeszerzése, akik segítenek a település rendben, tisztán tartásában, segítenek a rászorulóknak, időseknek.	Falugondnok	2028. 12. 31. (vasárnap)	Önkéntes csoport aktív tevékenysége	Humán, pénzügyi és technikai	Megfelelő szervezés és aktivitás esetén fenntartható	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szabadidős programok szervezése gyermekek számára	Szabadidős programok szervezése gyermekek számára	Szabadidős programok szervezése gyermekek számára		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és	Szabadidős programok szervezése gyermekek számára	Kiszsidiány Község Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Gyermekek programokon való részvétele	Pénzügyi: eszközök finanszírozása, Humán: jelentkezők	Gyermekek programokon való részvétele	nem releváns

					elemei: • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)					megfelelő száma		
2	iskola felújítása	iskola épületének energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, hiányzó felújítások elvégzése, tantermek, szaktantermek kialakítása	iskola épületének energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, hiányzó felújítások elvégzése, tantermek, szaktantermek kialakítása	-	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	iskola épületének energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, hiányzó felújítások elvégzése, tantermek, szaktantermek kialakítása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	100 %-os felújítottság	Pénzügyi: pályázati forrás	-	Horvátszidány településen van az iskola, így szükséges a települési önkormányzatok közötti együttműködés.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Vissza közösségbe!	a Nők elszigetelődése GYES, GYED ideje alatt GYES-ről, GYED-ről való visszatérés nehézségei, munkahelyek elvesztése	Baba-mama klub, képzések, e-learning programban való részvétel, közösségi programok Jogi és munkaerő-piaci tanácsadás Idősek bevonása a gyermekfelügyeletbe	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) A nők szerepének erősítése a családban és társadalomban (2021-2030)	Képzések, e-learning programban való részvétel, közösségi programok Jogi és munkaerő-piaci tanácsadás Idősek bevonása a gyermekfelügyeletbe	Kiszsídány Község Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	A nők szülés utáni elhelyezkedési statisztikáinak javulása Pénzügyi támogatás és érdeklődés esetén fenntartható	Pénzügyi (pályázati forrás), humán (programszervező, nők, idősek) és technikai (számítástechnikai eszközök)	Pénzügyi támogatás és érdeklődés esetén fenntartható	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Közösségbe(n) idős en is!	Sok az egyedülálló idős, özvegy nő, Internethasználat nehézségei időskorban közösségi ügyekkel szembeni érdektelensége	Programokban való integrálásuk, közélet, közösségi élet iránti érdeklődésük felkeltése Könyvtári estek szervezése Internetes képzések szervezése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: • Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	közösségi programok –könyvtári estek szervezése Idősek bevonása a gyermekfelügyeletbe Programok szervezése, melyek közelebb hozzák egymáshoz az időseket Internetes képzések szervezése	Kiszsídány Község Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az idős nők közösségbe visszaintegrálása.	Pénzügyi (pályázati forrás), humán (programszervező, nők, idősek) és technikai (számítástechnikai eszközök)	Pénzügyi támogatás és érdeklődés esetén fenntartható	nem releváns
2	Időskorúak társadalomban	a Sok az egyedül élő idős lakos, aki igényli a segítséget a ház körül, illetve rosszul, baleset, baj esetén nincs	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kialakítása Diákok bevonása szolgálatokkal Internethasználat népszerűsítése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: • Idősügyi	Könyvtári estek szervezése Idősek napja szervezése Előadások, képzések és a korosztály számára Jelzőrendszeres házi	Kiszsídány Község Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Aktív résztvevők száma a programokon, érdeklődés esetén fenntartható	Pénzügyi, humán (programszervező, idősek) és technikai (számítástechnikai eszközök)	Aktív résztvevők száma a programokon, érdeklődés esetén fenntartható	nem releváns

		kitől segítséget kérni, Idős lakosok nehéz önellátása Magány			Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	segítségnyújtás kialakítása Diákok bevonása közösségi szolgálattal						
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	„Élet, akadályok nélkül”	Járda és utak, útszakaszok állapota nem felel meg a mozgáskorlátozottak közlekedési igényeinek	Közütemények,épületek, közterületek, járda és útszakaszok akadálymentesítése		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: <ul style="list-style-type: none"> Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)	Pályázati lehetőség kapcsán folyamatos megvalósítás	Kiszsídány Község Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	31. Fogyatékkal élők integrálódása a társadalomba, személyes ügyintézésük számának növekedése	Pénzügyi: pályázati forrás, önkormányzati önerő, önkéntes felajánlás Humán: kivitelező, helyi vállalkozó, önkéntesek Technikai: rámpa, felvonó, braille táblák stb.	Pénzügyi lehetőségek esetén folyamatos megvalósítás, karbantartás.	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

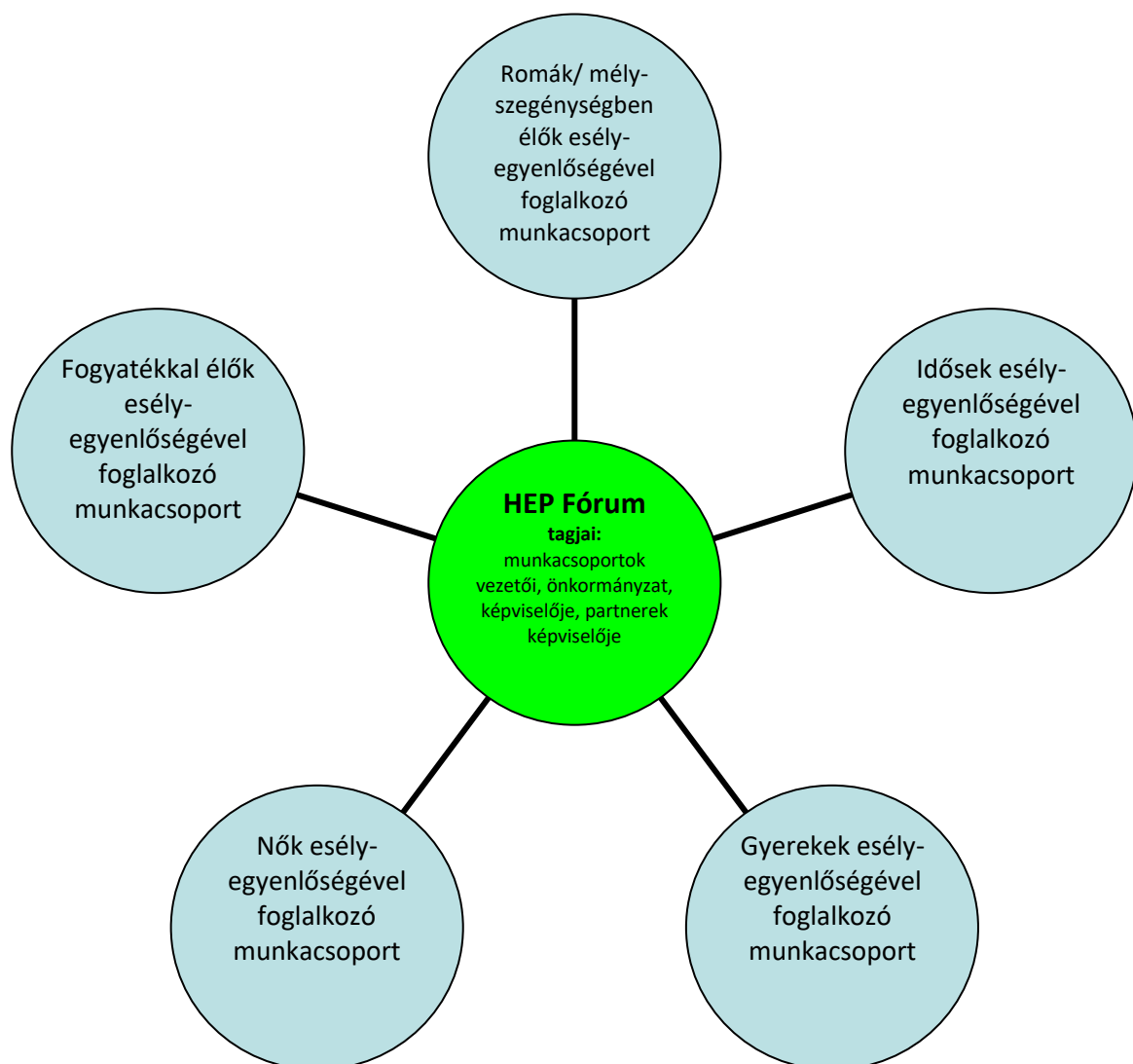
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kiszsidány község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kiszsidány Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ... /2024. (II....) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA